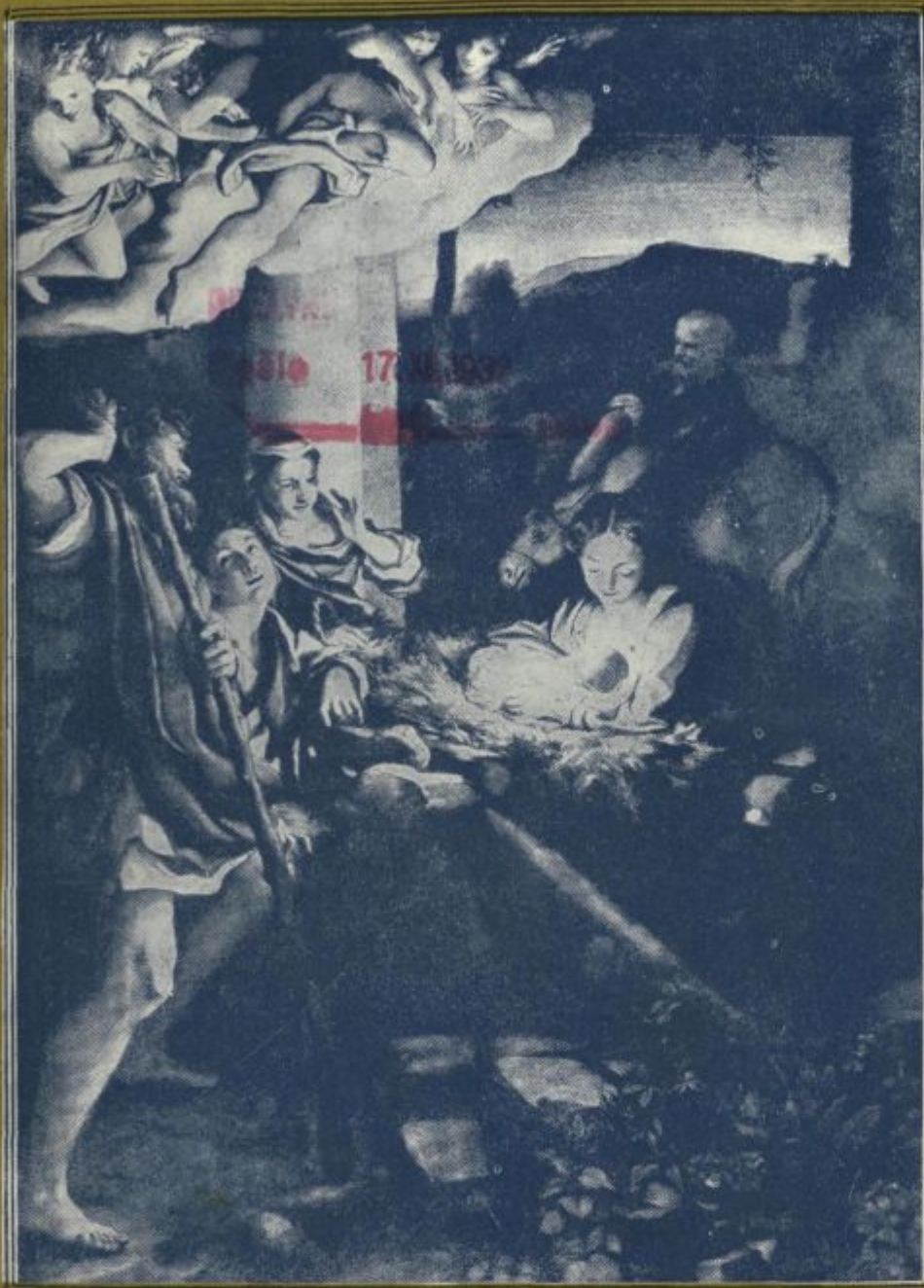

ŽENA IN DOM • 1

Knjižne priloge: Koledar 1933 — Živalce in roparji — Atlantida I. del

1933

Novo došle novosti

* blaga za damske plašče
finih kvalitet, velika izbira

Priznано najugodnejši nakup

A. ŽLENDER, Ljubljana, Mestni trg šte. 22

Ljubi otroci!

Ko čakate na sveti
večer na polnočnico,
Vam glavice nihajo
od zaspanosti. Da
boste bistri in vedri,
prosite mamico, da
Vam skuha izborno

Dr. Pirčevo
sladno kavo

Ki je primernejše reči

za božično darilo, kot je lep plašč, kostum ali večerna obleka.

Damska konfekcija
in manufaktura

Naše izdelke odlikuje troje:

prvovrstna kvaliteta,
modern kroj in vzorec
ter prav nizka cena.

IGLIČ, TAVČARJEVA UL. 3

Takile so zavitki pravih

domaćih izdelkov

jugoslovanske tvornice Dr. A. Oetkerja

Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor
za kuhinjo.

Ta zavitek zadostuje, da zadobi velik pudling,
krema, kolač ali 1 liter likerja prijeten
vaniljev aroma.
Vsečina tega zavitka nadomestuje 2-3 stroke
dobre vanilije.

Doktor Oetker-jev
pecilni prašek
je najboljši!
Zakonito zaščiteno pod
imenom
Backin

Bactamid
(nadomestek za jajca)
od Dr. Crala in Dr. Oetkerja

nadomestna moč za zmanjšanje testa in
barvo jajc; noževa konica tega praška
vsebuje moč barve črnega rumenjaka
kakor tudi moč črnega beljaka.
Bactamid se koristno doda vsaki moči
nati, jedi in petiva, posebno omletam,
šljivikom, rezancem, krpicam, čmo-
koma, buhteljadom, kolčem, marmeladom
in karkasni testu itd. Inakor se dobi
lepo obliko in je lahko prebavljivo.

Dr. Oetker-jev
PRIPOMOČEK
ZA
VKUHAVANJE
za gospodinjo.

Vsečina tega zavojčka uporabljena po
onostranskem navodilu, da 5 kg vkuha-
nega sadja, želea, marmelade, sad-
nega sokovja, kumaram in tličnemu
stalnosti in zabrani njih kvarjenje po
plesnobi ter kisanju.

Dr. Oetkerjevi šartilji kakor tudi pudlingi, kreme in drugi izdelki
se dobe v vseh trgovinah.

POMLADANSKA
MODA SE ŽE
DOLOCA . . .

KAR
PARIS DIKTIRA-

II
49114

-TO VAM JE
PRINASNA
IZBIRO

F. Ks. Souvan

Veletrogovina z manufakturno
Ljubljana, Mestni trg 24.

Kako sem shujšala za 15 kg v osmih mesecih brez škodljivega stradanja.

Dobre dietetične Slatinske tablete za hujšanje.

Brez škodljivega stradanja in brez telovadbe sem shujšala za 15 kg v osmih mesecih na ta način, da sem zauživala po trikrat na dan po dve *Bahovčevi Slatinski tableti*, ki se dobijo v vseh lekarnah. Tem *Slatinskim tabletam* se imam zahvaliti, da sem izgubila odvišno maščobo in da se mi je zopet povrnila mladostna moč in energija, ki je nisem imela že več let.

Kako delujejo?

Sedaj se popolnoma lahko in hitro iznebite nezdrave maščobe in obvarujete svoj obraz pred gubami in grdim videzom, ki so posledica neprijetnega stradanja. Vzrok debelosti je navadno nepravilno delovanje organizma. Ne da bi oslabilo Vaše telo, izgubite debelost, ako uživata Bahovčeve Slatinske tablete. Začnite še danes in dobili boste zopet svojo mladostno moč in energijo, počutili se boste bolje, kakor ste se prejšnja leta, hkrati pa izgubite na teži vsak mesec 2 do 3 kg.

In zopet boste vitki in lepi. Sedaj Vas pa dela ta maščoba nesrečno. Radi bi skrili svojo obilnost, pa je ne morete.

Sedaj Vam ni treba nič več skrbeti. Bahovčeve Slatinske tablete Vam pomagajo shujšati brez škode na zdravju. Bahovčeve Slatinske tablete so napravljene iz najboljših mineralnih soli in n ravni rastlinskih ekstraktov.

Bahovčeve Slatinske tablete lahko dobite v vseh lekarnah. Nad učinkom teh tablet boste vznemirjeni. Zahtevajte samo originalne, pristne, neškodljive Bahovčeve Slatinske tablete in zavrnite vsa nadomestila, ker ni nič uspešnejšega od teh tablet.

Sedaj je še čas, da se iznebite svoje preobilne teže in vsega, česar imate preveč na telesu

Ena doza (100 Slatinskih tablet) stane Din 46.—,
velika doza (200 Slatinskih tablet) pa Din 74.—.

Slatinske tablete izdeluje lekarna

Mr. BAHOVEC, Ljubljana, Kongresni trg 12.

Kjer vsa druga sredstva odpovedo, dosežejo Slatinske tablete za hujšanje presenetljiv uspeh!

LEKARNA BAHOVEC, LJUBLJANA

Pošljite mi eno dozo

100 Slatinskih tablet za Din 46.—

200 " " " " " 74.—

Nekaj naročnic še ni plačalo vse naročnine. Prosim, da to takoj store. S tem nam prihranijo stroške, sebi pa jezo.

Forman proti nahodu uspeh je čudovit.

Kralj Milan.

Malo preden se je kralj Milan odpovedal prestolu, je bil s tedanjim avstrijskim poslanikom na našem dvoru na lovu v okolici Niša.

Ko sta se že vračala z lova, je pomolil srnjak svojo glavo iz grmovja. Kralj Milan je pomeril, izprožil, a ni pogodil.

— Niste ga, Veličanstvo, je rekel poslanik.

— Nisem ga, je odgovoril dostojanstveno kralj Milan. Zadnji trenutek sem uporabil svojo kraljevsko pravico in sem ga pomilostil.

Tale Kitajček Vam lahko potrdi, da so čajne mešanice «BUDDHA» res izbornega okusa in čudovite arome.

Prepričajte se in zahtevajte pri svojem trgovcu samo **BUDDHA**-čaj v zavitkih.

Čajne mešanice izdeluje:

TEA IMPORT, Ljubljana

Telefon 26-26 Večna pot 15 Telefon 26-26

Schillerjev humor.

V svojih mladih letih se je učil Schiller tudi igrati na harfo. Neki sosed, ki ga ni posebno maral, mu reče:

— Gospod, vi brenkate kakor David, samo ne tako lepo.

— A vi, odgovori Schiller hitro, vi govorite kakor Salomon, samo ne tako modro.

Mark Twain.

Neko jutro ob štirih pozvoni slavni ameriški humorist Mark Twain na vratih svojega sosedu.

— Dobro jutro, sosed!

— Dobro jutro! Kaj pa prinašate vi dobrega?

— Nič posebnega! Že dalje časa me tare dolžnost, da vas obiščem, pa imam zadnji čas toliko dela, da res nisem utegnil.

— O, silno žal mi je!

— Prav te zadnje dni mislim, kako to ni lepo od nas. Imamo vili tik drug ob drugem, pa se ne obiskujemo. Danes pa se mi je ponudila prilika.

— O, prav drago mi je, izvolite sesti!

— Hvala, hvala! Samo to vas prosim, da mi oprostite, da ni z menoj moje hčere. Nisem je hotel buditi, pa tudi meni ne zamerite, da prihajam o nepravem času. Ali k temu me je pripravila posebna okolnost, zaradi katere me boste, upam, opravičili. Opazil sem namreč, da vam gori streha na hiši.

O čem nima mož nobenega pojma.

O ženski intimni toaleti. V svoje ženske zadeve ne pustimo, da bi se vmešavali naši možje. Za dnevno izpiranje skrbimo same, ker je to za naše zdravje nujno potrebno. Da pa uničimo škodljive snovi, uporabljamo pri irigiranju

SANOFORM.

Navodila o pravilni uporabi so priložena vsaki steklenici. V vsaki lekarni in drogeriji ga dobite.

Lahko pa naročite Sanoform pri **Chemotechni**, d. z o. z. v Ljubljani, Mestni trg št. 10 (Skabernetova hiša na dvorišču).

Originalne steklenice imajo znak:

ŠE NEKAJ DNI IN SVETI VEČER BO TU . . .

Za božične praznike se vsi radi slavnostno oblečemo. Zato si hitro oglejte zalogo novih modelov, plaščev, oblek, kostumov in toalet. Pri veliki izbiri je gotovo mnogo takega, kar bo ugajalo Vašemu okusu. — Zato še danes k trdki

DRAGO GORUP & Co., Ljubljana

Miklošičeva cesta števil. 16/1. Hiša Del. tisk. (Bamberg).

Telefon 32-33.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Tašča. Poročena sem eno leto. Moj mož, sin edinec, je živel vedno pri svoji materi, ki je že veliko let vdova. Po poroki sem se preselila k njima tudi jaz in živimo sedaj v skupnem gospodinjstvu. V tem pa je vir moje nesreče. Že zjutraj na vse zgodaj pride tašča v najino sobo, da naju zbudi in vpraša, kako sva spala. Ko gre mož v službo, ga tudi ona spremi do vrat. Če hočem kuhati, me zavrne, češ da bo skuhala že ona, ki vendar najbolje pozna okus in želje svojega sina. Med nama sedi pri kosilu; skupaj smo vse večere. In še, ko že leživa v posteljah, pride, da nama ponovno vošči «lahko noč» in vpraša, ali morda še česa potrebujeva ali želiva. Z mano je vedno dobra, prijazna, in vendar mi ni dobro pri njej. Čutim, da nastajam razdražljiva, da tako ne morem iti naprej. Vem pa tudi, da je to, kar mene muči, le izraz njene velike ljubezni do sina. Žaliti je ne morem in ne smem. Kako naj si pomagam?

O. Ž. T.

Odgovor. Tu more pomagati edinole odkrit in prisrčen razgovor, ali, če Vam je težko govoriti, iskreno pismo. Razložite tašči, da jo ljubite in cenite, in to ne samo zato, ker je dobra, plemenita, marveč predvsem zato, ker je mati Vašega moža. Vzbudite v njej spomin na čas, ko je bila tudi ona mlada žena. Spomin na lepe večere tihega sožitja samo v dvoje, no katerem tako hrenenite tudi Vi. Preničana sem, da Vas bo razumela. In še več. Spoznala bo, da tu ne gre samo za Vašo blaginjo, marveč tudi za srečo Vašega moža, njenega sina. Zato Vam bo tembolj hvaležna, da ste jo opomnili na to, kar je prezrla samo iz prevelike ljubezni.

Vprašanje. Pred tremi leti mi je umrla žena. Moja, tedaj enoletno hčerkico so vzeli k sebi moji starši. Sedaj se bom poročil znova. Ne vem na, bi li otroka pustil še nekaj let staršem ali bi bilo bolje, da vzamem dekletce takoj k sebi.

J. D.

Odgovor. Na vsak način bo bolje za vse, če vzamete otroka takoj k sebi, da se vsi trije hkrati vživite v nove razmere. Vaša bodoča žena si bo otrokovo ljubezen vse lažje pridobila sedaj, ko je ta še majhen, kakor potem, ko bo že večji. Čim večji bo otrok, tem večja je možnost, da ga drugi otroci oplašče z raznimi bajkami o hudih mačehah, in zato se bo kasneje tudi tem težje približal in oklenil svoje nove matere. Računati morate dalje tudi s tem, da tudi Vaša druga žena lahko postane še pred potekom leta mati. Razumeli boste, da je tudi s tega vidika za Vas vse boljše, da pride otrok že sedaj k Vam.

Božič pri tujih ljudeh. Že lani nas je prijatelj mojega moža novabil, da bi prebili Sveti večer in božične dni v gorski vasi. Zaradi otrokove bolezni se temu vabilu nismo mogli odzvati. Vendar je moj mož svojemu prijatelju obljubil, da pridemo letos. Jaz tedaj nisem ugovarjala, ker sem bila prepričana, da ne misli tako resno. A sedaj vidim, da sem se motila. Čim bolj se bliža božič, tem večje je veselje vseh, zlasti otrok. Jaz pa si ne morem predstavljati Svetega večera in božiča izven doma. Kako in kaj naj storim, da le ostanemo doma?

S. N. iz M.

Odgovor. Da bi Vi vedeli, kako bajno lep je božič zunaj v božji prirodi, bi si ne delali takih skrbi. Ko bi vedeli, kako čarobno lep je božični gozd! Sneg,

Kolinska

TVORNICA

ČIKORIJE

Naš pravi domači izdelek

ki je v mestu ves grd in siv, se tu blešči, kakor bi bil posut z milijoni biserov. Nikjer na svetu ni nebo tako opojno modro in nikjer se ne blešče in ne migljajo zvezde tako mamljivo kakor tu. In prav nobeden, še tako mogočno doneč zvon mestnih cerkva Vam ne seže tako globoko v dušo kakor božajoči glas zvončka, ki se razliva iz lin gorskega zvonika. Šele tu v tej tišini, ob tem zvoku moremo doumeti vso veličastno svetost božične noči, tako, kakor nam jo razodevajo in opevajo vsi veliki pisatelji in pesniki v svojih spisih in pesmih.

Torej uklonite se večini in se z vsemi drugimi veselite tudi Vi lepega doživetja, ki Vas čaka.

Prava sreča

Kakšna nesreča bi bila za svet, ko bi samo bogastvo prinašalo srečo, kakor si to domišljuje večina ljudi! Ako bi bilo bogastvo glavna reč, potem bi človek moral biti bogat, da bi lahko bil srečen. Vsak bogataš bi bil in bi moral biti neprestano srečen, vsak revež pa seveda nesrečen.

Ali bogastvo samo še ne napravi nikogar srečnega ali veselega. Če naj naredi denar človeka srečnega, potem mora služiti ta denar razvoju kreposti v njem in v drugih, nikdar pa nagonom, ki dovoljujejo, da se pojači sirova živalska plat v človeku. Bogastvo v rokah neumnežev, v rokah ljudi z robatim in sirovim okusom in z nizkotnimi nameni ne pomore nikdar do prave sreče. Sirove lastnosti odvrčajo človeka od sreče. Nihče ne more biti resnično srečen, kdor nima visokega ideala in plemenitega življenjskega cilja.

ŽENA IN DOM

ilustrirana revija za slovensko ženo
številka 1 * januar 1933 * leto IV

N A S V E T I V E Č E R

Božič je. Dan rojstva Jezusovega. Praznik otrok in praznik velikih. Praznik dobrih in tudi slabih. Nihče se ne more odtegniti njegovemu čaru, in najsi bo še tako velik nasprotnik idealizma in sanjavoosti, še tako hladen in trezen računar. V oreu slehernega človeka vzbudi božič spomin na najlepše, na najsvetlejša dni njegovega življenja. In prav ob takem božičnem premišljevanju pridemo do spoznanja, v kako tesni zvezi so čestokrat sreča in nesreča, veselje in žalost. Uvidimo, da smo žele v bedi in nesreči našli svoje prave, svoje iskrene prijatelje, in spoznamo, da more naše sree zajeti srečo v vsej svoji bajni lepoti in sladkosti le tedaj, če je že enkrat trepetalo, se hrčilo pod krutimi udarci neusmiljene usode.

Zato pozabimo danes na vse mržnjo, na vse neuspehe, na vsa razočaranja, na nesrečo in bedo. In spomnimo se predvsem onih, ki so še bednejši, še revnejši od nas. In dobri bodimo! Tomagajmo, kjerkoli moremo in kolikor moremo. Taj le v dobroti, v tem, da si prizadevamo, da bomo boljši od drugih, je vir naše sreče.

Ni potreba, da si srečna in bogata, da lahko storiš dobroto! Čeprav si čisto sama, revna in uboga, vendar lahko osrečiš ono, ki je prav tako sama, kakor si Ti, a je še bednejša od Tebe. Povabi jo nocoj k sebi! Četudi imaš morda le skromno sobico in v svetličnem lončku tako majhno smrečico, da na njej brlita komaj dve svečki, četudi Ti razmere ne dovoljujejo več kakor škodelico čaja in kos belega kruha. V dvoje Vama bosta svečki svetleje bleščeli, prijetneje bo grela pečica in slajši bo čaj. Lepo se kramlja v dvoje in dvojno lepi so izmenjavni spomini na lepe in solnčne dni davnih otroških in mladostnih let.

In ko zapoje božični zvonovi, naj njih glas v duši sleherne od nas vzbudi vero in upanje v lepšo in srečnejšo bodočnost. Upanje, da prinese Novo leto bolnim zdravlja, bednim in lačnim dela, zaslužka in kruha, razdvojenim in osamljenim miru, sreče in zadovoljstva.

Da to upanje ne ostane samo upanje, temveč da se izpolni želje sleherne izmed Vas, Vam iskreno želi

Rija Podkrajškova.

Cvetko Drago:

V BOŽIČNI NOČI

Ko se je stemnilo, je začelo snežiti, polagoma, umerjeno, da bi sneg ne motil svečane tišine.

Popotnik je stopal preko poljan proti vasi. Čudno so mu gorela lica, včasih se je zasmel. Revna je bila njegova obleka, raztrgana, na ramah je nosil oprtnik, čevlji so puščali kopitaste sledove v mehkem snegu, ki je že posul zemljo s tenko plastjo belega prahu.

Popotnikova lica so bila razorana, izžeta, truden je bil njegov korak, star in negotov.

Doma so čakali očeta Marka trije otroci in žena in v duhu so ga videli vsega lepega, s srečnim smehljajem na ustnicah in z darovi v rokah.

Popotnik Marko se je zamislil v dom, na deco in ženo in mehko mu je postalo pri srcu. Pozabil je bedo, stopal malomarno proti cilju in sanjal lepe sanje...

Prišel je v vas. Vsako okno je bilo razsvetljeno, in skozi katerokoli je pogledal, povsod je videl v sobi božično drevesce in lučke so lile z njega čudovito svetlobo.

Dospel je do hiše na koncu vasi, nizke, s slamo krite. Tudi tukaj so bila okna svetla, da je nehote prislunil in pogledal v sobo. Drevesce v kotu je bilo revno in nič darov ni bilo pod njim. Le žena Mica je klečala ob njem in trije otroci, in žena je molila počasi, vzdihujoče:

«O Jezus, presladki, ki si se danes rodil...!» in je sklonila glavo.

Prekinila jo je šestletna Jerica: «Mati, kdaj pa pridejo oče domov?»

Nič ni odgovorila mati in je nadaljevala: «... in vidiš nas vse, uboge sirote, usmili se nas in nam vrni očeta iz slavonskih šum!»...

Zajokala je: «Oh, da se mu le ni kaj zgodilo! Nič ni pisal, prišel tudi ni!»

Otroci so zajokali z materjo in ihteli ponavljali: vrni očeta iz slavonskih šum!»...

Takrat je potrkalo na vrata. Vsi so se plaho ozrli proti njim: «Kdo neki trka zdaj, ob tej uri in ta večer?»

Mati je stopila k vratom: «Kdo je?»

«Mica, odpri! Jaz sem, Marko!»

«Oče so prišli, otroci!» je veselo vzkliknila mati in odrinila zapah.

Kako čudno živo je postalo v tej ubogi, mali hiši! Koliko veselja je prinesel božični večer! Vsi so se oklepali očeta. Mati mu je padla okrog vratu, Cena mu je plezal po hrbtu in otipaval oprtnik, Jerica in Janezek sta ga vlekla za rokave.

«Hvala Bogu, da si prišel, Marko!» se je med jokom smejala Mica in božala možu lase.

«Oče, ste mi prinesli medenega konjička?»

«In meni vlak?»

«In menj punčko?»

Vseh se je otepel trudni Marko: «Počakajte, otroci! Vsega dobite!»

Razprtal je oprtnik, sedel za mizo in začel dati darove: materi nove čevlje, črne in svetle, Janezku medenega konjička in svetel nožek z dvema reziloma, Ceni vlak in Jerici punčko!

Strme so gledali darove in se radovali.

Mehko so zapeli božično pesem, da je v sobi zadonelo, in zdelo se je, da so stene oživele, začudene pogledale v kot na drevesce in na jaselece, nato se nasmehnile in dehnile toploto, da je postalo čudovito prijetno v tej mali izbi.

Mati je pripravila večerjo. Veselo sta se razgovarjala mož in žena, otroci so ogledovali darove.

«Oče, pogledjte, kako drevi moj vlak, prav tako, kakor tisti veliki tam za vasjo!» je dejal važno Cena.

«Seveda, saj je prav takšen!» je odgovoril oče.

In vsi so posedli po tleh in navijali vlak, da je drevil tam od Jezuščka v kotu do vrat in križem sobe. Še Jerica in Janezek sta pozabila na svoje igrace in se čudila!

«O —, o — — —!» so vzkliknili vsi, kadarkoli je zdrevil vlak po sobi.

*

«O, o — — —!» je zaklical nekdo v bližini s polnim glasom, da se je Marko zbudil iz lepih sanj.

«Saj niso resnične te neumne sanje!» se je jezil, ko se je razgledal in videl Marka vsega malega, neznatnega, ubogega.

A vendar mu je bilo žal teh sanj in je želel, da bi nikoli ne minile. Vedno jih je hotel sanjati!

Pospešil je korake in čez uro je stopil v domačo izbo prav tako, kakor je sanjal.

Prav tako je klečala mati, ko je prislunil pod oknom, in molila:

«Vrni nam očeta iz slavonskih šum!» — kakor v sanjah! Ko pa je stopil v izbo in so vsi videli njegovo čelo in njegove trudne oči, ga niso vprašali: «Oče, ste mi prinesli vlak?» In meni punčko? In meni konjička?, ampak so ga objeli in dehnili: «Da ste le prišli, oče!» «Da si le prišel, moj Marko!»

Pokleknil so in mati je sklonila glavo do tal: «O Kristus, ki si se danes rodil, zahvaljen, da si nam vrnil očeta iz slavonskih šum!»...

Vsi trudni so bili ti obrazi, a vendar srečni, saj se je oče vrnil in Kristus se je rodil! Objeli so se in poljubili in vsa teža je padla z njih duš...

SVETA NOČ — BLAŽENA NOČ

R o j s t v o K r i s t u s o v o

O v č a r : Ali še bediš, modra žena?

Modra žena : Jaz ležim in še bedim.

O v č a r : Tuja žena bo porodila.

Modra žena : Kje bo porodila?

O v č a r : V mojem hlevu.

Modra žena : Imam putiko v levi nogi.

O v č a r : Naj ti šine še v tvojo desno.

*

O v č a r : Ali še bediš, kramar?

K r a m a r : Jaz ležim in še bedim.

O v č a r : Tuja žena bo porodila. Ona nima platna.

K r a m a r : Imam platno. Štiri vatile za en srebrnjak.

O v č a r : Porodila bo v mojem hlevu in nima nobenega srebrnjaka.

K r a m a r : Potem nimam nič platna.

O v č a r : Išči, morda ga najdeš kaj za svojo mrtovaško srajco.

*

O v č a r : Ali še bediš, pek?

P e k : Jaz ležim in še bedim.

O v č a r : Uboga žena bo porodila v mojem hlevu. Daj ji hleb kruha za njeno prehrano.

P e k : Moj kruh ni vzhajal.

O v č a r : Ljuljka v tvojo moko!

*

O v č a r : Ali še bediš, krčmar?

K r č m a r : Jaz ležim in še bedim.

O v č a r : Uboga žena bo porodila v mojem hlevu. Daj ji vina v okrepčilo.

K r č m a r : Vino se mi je skisalo.

O v č a r : Napij se, da te kap zadene!

*

O v č a r : Jaz ne morem ničesar dobiti za ubogo ženo.

Tri je popotniki: Sveti duh ji bo pomagal pri porodu. Slama, na kateri deček leži, je dragocenejša od platna in deček bo prebival v kruhu in vinu. A m e n.

V nekaterih pravoslavnih cerkvah predstavlja vsako leto o božiču mlado dekle na ta način božično drevo.

Božični običaji

S tem najsvetejšim dnevom kristjana so združeni lepi običaji, ki niso povsod isti, imajo pa vendar skoraj vsi nekaj skupnega.

V Provenci prinesejo na primer, kakor hitro nastopi mrak, iz drvarnice v hišo veliko klado, ki so jo hranili vse leto. Na sredi sobe jo glavar družine poškopri s kozarcem najboljšega vina in izgovarja pri tem tele besede:

«Vsi prebivalci hiše te blagoslovljajo, panj! — Zbogom, Eva! Zbogom, Adam! — Bog nam daj srečno in dobro leto!»

Komur je žal vina, poškopri les z nekoliko kapljicami olja in govori pri tem iste besede. Najstarejši in najmlajši član družine porineta nato z združenimi močmi panj v veliko peč in zakurita ogenj, katerega prve plamene pozdravijo vsi z vzkliki: «Božič!» Potem trčijo vsi člani družine s polnimi kozarci in izražajo pri tem drugo željo:

«Milostni Bog naj nam da, da dočakamo tudi drugo leto!»

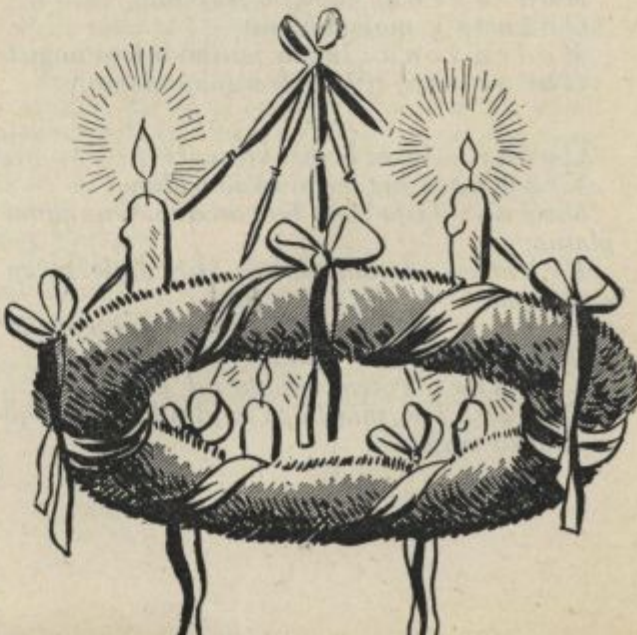
Burgundci pa izdolbejo v kladi luknjo, jo napolnijo s sadjem, sladnicami in zelenjem ter jo pokrijejo z lesenim pokrovom. Dva otroka, ki sta medtem molila v temni sobi, prideta s palico v roki v hišo in pričneta na vso moč udrihati po kladi. Pod temi udarci odleti pokrov in iz vdolbine se usujejo bonboni, orehi itd. Zdaj se začneja na vratih trkanje. «Kdo je?» zakliče trikrat najstarejši član družine. Otroci z vasi so, ki hodijo od hiše do hiše in prosijo vbogajme, da bi tudi oni lahko veselo in dostojno pričakovali in proslavili praznik Kristusovega rojstva. Vsi otroci dobe kruha, gnjati, jajc in klobas ter odidejo prepevaje iz hiše. V kotu sobe stoji že tri tedne majhen oder, ozaljšan s pisanim papirjem. Na tem odrčku so kipci iz pečene gline, ki predočujejo sveto družino, kravo in osla v betlehemskega hlevčku. Na sprednjem koncu odra po-

ganja v lončkih najrazličnejših barv nekaj zrn najboljšega žita iz minilega leta, ki so bila posejana na dan sv. Barbare.

Vse to se godi pri Francozih o božiču. Na Angleškem in v Nemčiji pa je bil v navadi manj znan običaj, ki je ohranjen v neki pripovedki Viljema de Dalmesberija iz leta 1012. Ljudje so namreč imeli navado, da so za božič plesali na pokopališču, da bi «razveselili mrtve». Ta običaj ni v navadi samo na Angleškem. Pripovedujejo, da so tudi v Nemčiji blizu Magdeburga na sveti večer (leta 1025.) moški in ženske med mašo plesali na pokopališču okoli vaške cerkve. Kar je stopil iz cerkve duhovnik in jih preklel, da so morali nesrečniki plesati vse leto, ne da bi se mogli ustaviti.

Na Švedskem in Norveškem so — še celo v minilem veku — proslavljali božič tako, da so za tisti čas obnovili antične saturnalijske, to se pravi, da je bila celih trinajst ali štirinajst dni — po odredbi zakonov dotične države — gospa Pravica brezposelna. V tem času ni bil usmrčen noben na smrt obsojen zločinec. Meščanske družine so se pripravljale na praznike cele tri mesece in so kar tekmovalle med seboj, katera bo pokazala pri tem več izvirnosti in domišljije. Sredi jedilnice je stala velika jelka, ki je imela na vejah na stotine svečk in vse polno igralk, bonbonov in drugih daril. Na znamenje babice so vsi otroci planili na drevo in ga izkušali čimbolj opletniti. Nato so pogasili vse lučke in svečke. V temi so nato odrasli prejemale darila v dobro zamotanih zavitkih, da bi bili bolj radovedni, kaj je v njih. Vsebina teh zavitkov je bila dostikrat res prav nenavadna. Tako je dobil kdo lepo biserno iglo za zavratnico, zabodeno v velikanski čevlji iz slame, drugi zopet demantni prstan v pesi itd. Poleg vsakega darila je bil po navadi tudi epigram. Ko so bila vsa darila razdeljena, so običajno poslušali misterij, ki so ga izvajali potujoči igralci, nakar so šli vsi v cerkev. Ko so se vrnili iz cerkve, so dobili juho, v kateri je bilo vedno svinjsko meso, da so se tako razlikovali od Judov, ki svinjskega mesa ne smejo. «In zdaj,» pojejo Švedi s Horacom, «pijmo!» Ker se pa Švedi vedno boje, da niso zadosti žejni, pride na mizo najprej prav nenavadna jed. Narejena je takole: krapa kuhajo tri dni v vodi, pomešani z apnom in dobro popoprani, kateri pridenejo potem še gorčice in drugih ostrih začimb. Ta jed dela seveda velikansko žejo, ki jo brezobzirno gase s pijačo. Da bi ne bilo nobenih težav pri odhodu domov, smejo gostje (kadar čutijo za to potrebo) leči na tla, ki so na debelo pokrita s slamo. To napravi marsikatera rodbina, da bi na ta način obnovila sliko betlehemskega hleva.

Za odhod v cerkev, ki so v daljnih severnih krajih precej redke, se zberejo cele karavane. Po neki strani

veri ima drugo leto najboljšo žetev tisti, ki se prvi vrne v vas. Zato se vsakdo potruži, da bi prehitel vse svoje tekmece. Mladeniči gredo med mašo iz cerkve in vprezajo v vozove tuje konje. Ko pa pride čas za odhod, nastane splošna zmeda, in preden se odvežejo žilji pri vpregah, mine precej dragocenega časa, ki ga marsikateri navihaneec izkoristi.

Tudi živali sodelujejo pri praznovanju božiča. O praznikih dobe namreč dvojni obrok krme, poljskim pticam pa potresejo povsod okrog hiš in po potih zrnja in drobtin, zakaj vsa priroda mora biti o božiču vesela in zadovoljna.

Prav tako je tudi pri naših pravoslavnih bratih proslavljanje božiča eden najlepših običajev. Še preden vzide solnce, se poseka v gozdu tradicionalni »badnjak«, ki ga mladina prinese potem domov. »Badnjak« pričakuje na pragu hiše poglavar rodbine; pospe ga s pšenico in zapoje: »Roždestvo tvoje«. Nato prinese »badnjak« v hišo in ga denejo na ognjišče, vsak pa dobi kozarček žganja z medom. Pred večerjo se lomi »česnica«, kolač, ki ima v sebi zlat ali srebrn novc. Tisti, ki dobi del kolača z novcem, bo — kakor verujejo — vse leto srečen.

Zgodaj zjutraj — še pred zoro — pride »polaženik«, ki naznanja svoj prihod s streli iz pištole. Polagoma se prične daniti; na vseh koncih pokajo puške, katerim se pridružuje svečano zvonjenje zvonov. Ljudje gredo

v cerkev in se pozdravljajo med seboj s »Hristos se rodil!« — »Va istinu se rodil!«

V Lombardiji je razširjen ljubeč običaj. Na glavnem trgu postavijo zlat, s cvetjem ozaljšan prestol, na katerega sedeta najlepši fant in najzlaše dekle vsega mesta. Ta dva predstavljata Kristusa in Mater božjo. Mimo njiju korakajo potem vsi meščani, oblečeni po večini v spokorniške halje; s seboj nosijo darove, zlasti sadje iz svojih sadovnjakov, in obetajo, da bodo v bodočem letu pošteno in spodobno živeli.

Ali niso vsi ti običaji tako lepi, ljubki in čisti?

Anton Ingolič:

Dva izmed mnogih

Tako se je primerilo tisočerim in stotisočerim, toda Strgarju se je zgodilo prvič, da je bil brez dela.

V časopisu se je to čitalo čisto preprosto: Ta in ta tvornica je spet odpustila nekaj sto delavcev, ker ni naročil. Med njimi so tudi taki, ki imajo po več otrok in so potrebni nujne pomoči. Ljudje, zganite se in pomagajte!

Pa kdo bo to čital, ko so ljudem že polna ušesa tiste nove besede. Ulice, vlaki, cerkve in uradi, celo njive in travniki, spalnice in skriti gaji so okuženi od te besede, ki je v začetku zbudila toliko groze. Sedaj pa se je udomačila in jo izgovarjajo že otroci v zibelki.

Tudi Strgarju je prešla že tako v meso in kri, da se ni več zavedal, kaj sploh pomeni. Toda ko je tisti dan odhajal z odpovedjo v žepu in je od povsod udarjalo vanj: brezposelni, brezposelni, je nenadoma občutil vso njeno okrutnost in je komaj pritaval domov ter se zgrudil na stol sredi svoje rodbine.

In vsi so vedeli, kaj se je zgodilo.

Žena je zavpila in se opotekla v sobo. Otroci so zajokali, celo Nanči v zibelki.

No, in potem?

Kakor stotisoči je začel iskati zaslužka.

Toda kako naj bi kaj dobil, ko so vse že pobrali tisti, ki so jih vrgli na cesto pred njim! Da, zakaj se ni prej zgodilo, ko bi si bil lahko še kaj našel! Sedaj pa ni nič. Kako pa naj bo, ko absolvirani učiteljišniki kidajo sneg in diplomirani filozofi sekajo drva!

Vendar je s pomočjo pomanjkanja, lakote, žeje, bolezni, dolgov in neprestanih terjatev in

groženj dočakal jeseni, ko so ga nenadoma neki ponedeljek poklicali v urad, odkoder je prihajala vedno bolj skromna podpora in vedno večje obljube.

Razložili so mu, da lahko dobi delo za vso jesen. A že drugo jutro da mora biti tam. Vsaj ob šestih. Če ga dotlej ne bo, ga ne bodo vzeli. Gotovo jih pride na stotine, potrebujejo pa jih samo deset. S trudom so dosegli, da je Strgar že sprejet, a jutri ob šestih mora biti v Gornjem gradu pred cerkvijo. Mnogo sreče mu želijo, naj se izkaže kot dober krščanski delavec in naj moli za svoje dobrotnike. In zbogom.

Strgar je vzел list in poljubil staremu gospodu mesnato roko.

Zunaj je solnce tako lepo sijalo.

Strgar je raztegnil list.

Sprejet je!

Dela je dobil za vso jesen!

Kruha je dobil!

In zdravja svoje žene in srečnih smehljajev svojih sestranih otrok... in... kaj še... kaj še?

O!!!

Vsega! Vsega! Vsega!

Strgar je buljil v list in ni nič videl.

Tedaj ga je zdramilo opoldansko zvonjenje.

Preletel je list.

In noge so se mu zašibile.

Jutri ob šestih zjutraj naj bo v Gornjem gradu!

Toda kako?

Sedaj je poldan, in Strgar stoji v Mariboru pod kostanji!

Tako izmozgan in sestradan je, da bi ne prišel niti do Konjic.

Tedaj se je domislil:

Z vlakom!

Toda takoj je vedel: kje pa naj dobi toliko denarja? Doma ga nima niti za vžigalice, vsem sosedom in sorodnikom je že toliko dolžan, da mu nihče že vse poletje ni posodil niti dinarja.

Kje naj torej dobi toliko denarja?

Zmečkal je list in ga vrgel stran.

Toda čez trenutek si je premislil, ga pobral, spet razgrnil in pogladil.

Nekaj mora napraviti! Vso jesen bi delal.

Delal!

Delal!

Delal!

Kako je sploh to, če imaš v rokah nekaj trdega in delaš? Če iz nič nekaj nastaja? In če dobiš za to denar in ga neseš domov ženi, ki ti vrne nekaj drobiža, da lahko stopiš v nedeljo na četrt vina? Kako je že to?

Strgarju je kipelo v srcu.

Denar mora dobiti!

Vrnil se je v urad, da bi tam poprosil.

Toda vrata so bila zaklenjena.

Uradne ure od 9 do 12!

Vrnil se je na ulico.

Nekaj časa je premišljal, potem pa pristopil k debelemu gospodu in mu pomolil list. Govoriti ni mogel; no, saj bo itak razumel, ko je videti učen in bogat.

Toda debeli gospod ga je nevoljno pogledal in šel dalje.

Strgar pa je še molil list predse.

Vse je šlo mimo.

Gospodje in gospe, stari in mladi, uradniki in kmetje. Še pogledali ga niso. Kdo bi se oziral nanj, ko je takih na vseh oglih polno!

Potem je šel v gostilne in pozneje v trgovine ter izkušal razložiti. Zmajevali so z rameni, nekateri so ga kar nagnali, ker ni dovoljeno beračiti v trgovinah in gostilnah, le malokdo mu je obotavljajoč se stisnil novce za pet in dvajset par.

Čez tri ure je preštel:

Deset novcev po pet in dvajset par, tri po petdeset, dve stari žemlji in kos kruha.

Torej niti za listek do Pragerskega!

Toda v Gornjem gradu ga čaka delo, ga čaka življenje! Življenje!

Še, še poizkusi!

Stopil je v knjigarno.

Takoj je pristopila gospodična in ga vedla k izhodu:

«Pojdite, mi smo že plačali prispevek za brezposelne.»

Tedaj je pristopil mlad gospod s knjigo v roki:

«Gospodična, prosim, koliko stane ta knjiga?»

Gospodična se je okrenila h gospodu:

«Dovolite! Emil Ludwig: Napoleon. Takoj pogledam!»

Gospodična je odhitela, mladi gospod pa je listal po knjigi. Obraz mu je kar žarel. Zaprl je knjigo in jo ogledoval še od zunaj. Tedaj je zapazil Strgarja.

«Kaj pa vi?»

Strgar je pomolil list predenj in zajeceljal:

«Že poldrugo leto nimam dela. Sedaj sem ga dobil, pa nimam denarja, da bi se odpeljal na delo.»

Gospod je vzel list in ga prečital. Nato se je spet zastrmel v knjigo, jo listal, prečital kakšno besedo, jo zaprl in ogledoval od zunaj, stopil za korak k Strgarju in se spet vrnil na svoje mesto ter ogledoval knjigo. Nenadoma pa je odločno stopil h gospodični, ki je prihajala:

«Pridem pozneje. Hvala za prijaznost.»

Vrnil je knjigo in se okrenil k Strgarju.

«Pojdite z menoj in mi povejte!»

Strgar je povedal.

Čez čas je gospod izpregovoril:

«Veste, tudi jaz sem brez službe vse leto, tudi jaz imam otroka in ženo, ki pa zasluži komaj toliko, da ne stradamo kruha.»

Potem je obmolknil.

Da, kruha ne strada! Toda to je vse, kar ima v tisti gorski vasi! To pa je tako malo za človeka, ki je končal srednjo šolo in univerzo! Že vse leto čaka na službo in je že ves otopel. Saj nima niti toliko denarja, da bi se od časa do časa odpeljal v mesto in si izposodil nekaj knjig. No, in sedaj je dobil od uredništva, kamor je pred meseci poslal svojo prvo črtico, nenadoma stotak! Pomislite, stotak! In odpeljal se je v mesto, da vidi nekaj življenja in si kupi knjigo o človeku, ki je poznal samo delo in dejanje. Knjige so bile že od nekdaj njegovo največje veselje. Če je bil potr, pa si je kupil knjigo in mahoma je izginila potrlost iz njegovega srca. Tako bi tudi sedaj. Po enoletnem obupavanju vendar nekaj, zaradi česar je vredno živeti! Da, on hoče nečesa, mora imeti nekaj, da bo spet vedel, da živi, da je življenje vredno tega trpljenja!

Toda tale, ki gre ob njem, pa se bori, da bi sploh mogel živeti, da bi mogla živeti njegova žena in njegovi otroci!

Da bi sploh mogli živeti!

Ustavil se je, vzel iz denarnice lep nov stotak in ga dal Strgarju.

«Tu imate za vlak.»

In naglo je zavil v prečno ulico.

Ali sedaj ne ve, da vendar ne živi zaman?

Nina Smirnova:

Marfa

Roman.

Poslovenil L. Mrzel.

I. DEL.

Varvaruškin greh.

I.

Valuninova tvornica škornjev.

1.

Valuninova hiša je stala v strmem bregu. Dvor z vsemi poslopji je bilp roti hribu enakomerno krit s širokimi, težkimi tramovi in pozimi so se vozovi, ki so prevažali volno, valili na dvorišče kakor v volčjo jamo. Stari konji so se po svojih repovih mirno drsali navzdol, krepko se zaustavljaje z zadnjimi nogami; mlajši konji pa so pogostokrat potrgali vrvi in si prizadejali škodo: prestrmoglavno so se zaganjali navzdol in so si ob svojih vozovih polomili križe. Ampak gospodarju te tvornice klobučinastih škornjev, Flegontu Osipoviču Valuninu, je bilo tega kaj malo mar; da bi si uredil manj strm dovoz v svoj dvor, mu še na misel ni prišlo in kmete, ki so se njih konji poškodovali pri njem, je samo zmerjal: da ne znajo voziti.

Flegont Osipovič je imel ves okrog krepko v svojih rokah; ne samo pri sebi doma, temveč tudi v vsaki tuji hiši je poznal slednjo iver. Zato so mu daleč na okrog rekali samo Jastrebi. Bil je suh, visokorasel mož, čigar kamniti, med sive valovite lase in enako brado urezani obraz z jasnimi, jekleno trdimi očmi je ljudi prediral kakor zrak in je bil zmirom ali srepro na preži ali pa slabe volje in togoten. Zatrjevali so o njem, da zmirom oprezuje za plenom ali pa že pravkar seza po njem.

Flegont Osipovič je redkokdaj poznal usmiljenje. Ljudje so pravili: kdor njemu pade v kremplje, tega razpraska do duše. In samo kdor mu je bil zelo blizu ali kdor je bil zelo zvit, je lahko vedel, da je neka tajna instanca nad njim: njegova žena Vasilisa Leontjevna. Bila je mehka, nežna, plavooka — še celo v svojih najbolj razsrjenih trenutkih je Flegon Osipovič nikoli ni drugače imenoval kakor Milovasenska in Oblaček. In dasi so se mu ljudje posmihali zaradi tega, se Vasilisa Leontjevna nikoli ni bahala s svojo oblastjo nad njim. Prizanašala je Valuninovemu ponosu; zakaj vedela je, da je ponos njegova najbolj bistvena lastnost. Tudi svojega sina je oženil iz ponosa.

V mestu se je bil nekoč naselil trgovec s skromnimi sredstvi in z majhno družino. Štirje so bili, on, žena in dve hčeri. Tudi on je izdeloval klobu-

činaste škornje. Flegont Osipovič ni ravnal z njim kakor s konkurentom; celo dovolil mu je, da si je v njegovem obratu ogledal vse izboljševalne naprave. In pogostokrat ga je potrepljal po rami in dejal:

«Ti si sijajen človek, sosed. Rad imam ljudi, ki nekaj tvegajo, ki iz majhnega kapitala delajo velikega. In nekaj ti bom povedal: če ti bo kdaj trda šla, tedaj ti bom jaz pomagal.»

Valunin je držal besedo. Ko je Kornil Sirov — tako se je pisal novi sosed — neki dan pogorel in je takorekoč v sami srajci stal na cesti, mu je Flegont Osipovič sezidal novo tvornico, ki skorajda ni bila nič manjša od njegove, in mu je dal denar za obrat proti zelo ugodni menici. Morda bi do konca dni ne bil terjal plačila za to menico, če mu ne bi bila Sirova mlajša hči — Varvaruška — prišla pred oči.

Varvaruška je bila pravkar stara sedemnajst let. Bila je fina, nežna in vitka — človek bi bil lahko vozal napravil iz nje. Imela je široke, sive, iskreče se oči, njen obraz je bil nežno rjavega sijaja in njena usta so bila rdeča kakor jerebika; lasje so se ji lesketali, kakor da so okopani v zlatu, in bili so tako rahli, tako sproščeni.

Varvaruška je bila drzna in kljubovalna. Prijateljic v novem kraju ni imela. Njeni starši tudi še niso imeli znancev, da bi se pozdravljali z njimi, in ona sama se pred nikomer ni marala ukloniti. Njena sestra je bila nekaj starejša, ampak nikoli se ni prikazala ljudem in je zmirom sedela pri ročnem delu. V njeni glavi ni bilo vse prav; bila je sicer podobna Varvaruški, toda v otroških letih so ji bile kože iznakazile obraz.

Varvaruška je rada hodila na izprehode daleč iz mesta. Zunaj pred mestom so povsod razmetani ležali samotni dvori in Varvaruška je pogosto romala mimo njih; oprezovala je v okna in prisluškovala laježu tujih psov in pomenkom mimoidečih. Najljubši kraj pa ji je bilo posestvo na bregu Oke. Tam je poštna cesta tekla prav po bregu; napravila je oster ovinek mimo poslopij in potem zavila v polje: nad njo je s pročeljem proti zapadu stala hiša. Od nje, iz vrtca pred njo, so kakor majhni potočki k reki tekle dve, tri druga drugo prehitevajoče stezice tja doli k širokemu, razvoženemu kolovozu med polji. Onkraj hiše, na zapadu, je valovil trepetljikov gozd, in kadar je padal mrak, so se za debli, modrimi kakor tirkiz, še dolgo lovile soparno zlate pege solnčne luči in valujoči, šumeči vrhovi so žareli kakor gost hudourni oblak s sinjimi, zelenimi, sivimi bliski, v eno se izlivaše z robom neba.

Hiša je bila večkrat prazna, kakor pa da bi kdo stanoval v nji. Neki izgubljen umetnik jo je bil svojčas sezidal; on je bil zasadil tudi trepetljikov gozd. Pozneje se je obesil. Njegovo hišo so prodali na dražbi in je spet prišla tujcu v roke, nekomu od nekoč daleč. Novi gospodar je živel v nji pod milim nebom čisto sam skoraj deset let. Samo pse in mačke je imel okrog sebe, nikoli ni bilo človeka k njemu. Ko se je — prav tako kakor oni umetnik — obesil, so ga črvi požrli, pre-

den so ljudje izvedeli za njegovo smrt. Potem so hišo zabili z letvami. Nihče je ni maral kupiti, in če bi se to dalo zaradi reke, bi bili ljudje poštno cesto prav radi prestavili kam daleč stran. Kmetje se zvečer niso radi vozili tod mimo in ženske so zatrjevale, da stoji hiša na prokletem kraju: z enim koncem se dotika stare ceste, razen tega pa obrača hrbet ljubemu solncu. Zraven pa še trepetljivkov gozd! Hiša je tako dolgo ostala zabita, dokler niso ljudje prišli na misel, da bi se les dal potrgati in porabiti za kurjavo v šoli. Bali so se, da bi hiša utegnila pobeglim kaznjencem služiti kot zatočišče in bi tako lahko nastala iz nje razbojniška jama. Ampak prav tedaj je prišel v mesto nov policist in se je naselil v hiši. Novi policist se ni bal ne hudiča ne Boga in tako strahno je pil, kakor da mora utopiti neko notranjo žalost. Kmalu je ves okrog trepetal pred njim, in kadar je s svojo trojko divjih konj dirjal po cesti, so ljudje domala v reko drveli iz strahu pred njim, zakaj on ni samo vozil kar čez ljudi, temveč je po ranjenih in povoženih še neusmiljeno udrihal z bičem. Ljudje so se pri gubernatorju hoteli pritožiti čezenj; ampak splošno se je govorilo, da je poslan sem iz glavnega mesta in da ima takšno oblast, da bi nad vsakogar prišla gubernatorjeva jeza, kdor bi se upal pritožiti. Trdili so tudi, da je sin nekega zelo visokega kneza in pa ciganke — saj je pa tudi imel čisto cigansko ime: Sorokodumov.

In zaradi tega policista je Varvaruška zaslovela po vsem okrožju, tako da so ljudje od daleč prihajali, samo da bi jo videli. Odkar je policist stanoval v zakleti hiši, Varvaruške dolgo ni bilo blizu. Nekoč pozimi pa jo je spet speljalo. V ravnem jutru je šla. Prej je pravkar snežilo; cesta je bila kakor korito, tako visoko je ležal rahli sneg. Varvaruški je začelo biti vroče od hoje, povlekla je ruto z glave in jo dejala čez roke, odpela je kožuh in je čisto počasi šla svojo pot. Tedaj je začula glasno zvončkljanje za seboj, nekdo je kričal na ves glas in ji nekaj klical. Lahno se je okrenila in uzrla Sorokodumova, ki je močno pijan stal na svoji trojki. Konji so globoko tičali v snegu, samo grivo je bilo še videti; Sorokodumov je stal na vozu in kričal na živali. Nič več ni bila podoba, kakor da bi se vozil s konji, temveč da kakor črna ptica leti nad snegom. Ko je uzrl Varvaruško, je zavihtel bič.

«Hej, s poti!»

Ona pa je samo obstala, kakor je bila.

Ves iz uma je bil od besnosti.

«Ubijem te, mrha!» je kričal. «Baba! S poti!»

Ampak Varvaruška je z glavo pokonci in z roko ob boku stala tam in se ni ganila z mesta. Morda bi kdo rad vedel, ali je njena roka trepetala ali kaj je bilo — vsekakor so konji tik pred Varvaruško počenili na zadnje noge. Sorokodumov je z divjim glasom zarjovel:

«Kdo si? Dal ti bom okusiti svoj bič!»

Pa vendar ni udaril...

S tem dnem se je pričel njegov propad. Svojo trojko je zaprl v kolnico; kakor prosjak je skro-

men romal v hišo Sirova ter ga na kolenih in v solzah prosil, naj mu da hčer za ženo. Toda Varvaruška ničesar ni marala slišati o tem. Spočetka so se vsi sosedje silno bali za Sirove. Sorokodumov pa je bil čisto zlomljen; niti piti ni mogel več. Vse je storil vsem, za kar ga je kdo prosil, in s takšnim klavrnim, izgubljenim obrazom je hodil okrog, da se je smilil še celo svojim najhujšim sovražnikom.

Spomladi se je ustrelil na pragu Sirovljeve hiše. Nekakšen listek je zapustil, ki je v njem prosil Varvaruško, naj mu odpusti njegovo hudobno življenje, in moledoval, naj se kdaj pa kdaj spominja nekega samotnega človeka, ki se je pogubil ob ljubezni.

Dokler je živel on, se nikdar nihče ni drznil, zasnoviti Varvaruško. Po njegovi smrti pa so si snubci kar kljuko podajali. Ko je Flegont Osipovič Valunin čul o tem, je rekel svoji Milovasenki:

«Sosedu moram reči, naj prihrani dekle zame.»

Milovasenka pa je odgovarjala:

«Ne greši, Flegont Osipovič! Dekle je vroče krvi. Razumi vendar, da ona ni pripravna za našega slepega fanta!»

Valunin se je ujezil:

«Bo že pripravna!»

2.

Bilo je veselo ženitovanje. Ampak ko sta mlado-poročenca šla spat, Flegont Osipovič ni vzdržal več, da bi še sedel pri svojih gostih. Sicer se je delal, kakor da se veselo smeje z njimi in pošteno pije, toda spet in spet je prislunil v vežo, kaj se godi tam pri sinu. Dvakrat, trikrat je bil že zunaj, ampak vse je bilo tiho in mirno. On pa vendar ni mogel do svojega miru. Pozneje se mu je zdelo, kakor da znotraj v spalnici stoji nekdo pri vratih, joče in vzdihuje in rahlo praskaje tiplje za vrati in jih skuša odpreti. Tedaj je Flegont Osipovič sunil v zapah in vrata odprl na stežaj. Glasno je kriknila Varvaruška in se na pragu v sami srajci vrgla k tastovim nogam. Vasilij Flegontovič, slepec, je z razprtimi rokami in z razkrečnimi dlanmi tipal ob stenah okrog, iskal svojo mlado ženo in tiho izgovarjal iz sebe grde, psujoče besede.

Valunin je sinaho pobral in jo hotel odvesti v sobo nazaj. Ampak veža je že bila polna ljudi, kakor da so ženitovanjski gostje čakali samo dirrendaja. Prinesli so luč in človek je lahko videl, da je Varvaruška vsa razkuštrana; njen obraz je bil kakor ves premečkan, smrtno bled in ves moker od solz. Vprašali so jo, kaj se je z njo zgodilo; ona pa se je samo tresla in trepetala po vsem životu in je venomer samo ponavljala:

«On je ob pamet! On je ob pamet!»

Ženske so jo vzele v svojo sredo in so ji dobrodušno prigovarjale. Možje so stopili k Vasiliju Flegontoviču v sobo in so videli, da je čisto ponorel: vse naokrog je vladal nepopisen nered. Posteljina je bila vsa razrita in razmetana po tleh. Vzglavniki so ležali po kotih in na vseh ko-

sih obleke — še celo na predposteljnaku — so bili madeži krvi.

Flegont Osipovič je zgrabil sina za čop in ga čvrsto pretresel, starejši izmed gostov pa so mu prigovarjali medtem: človek mora svojo ženo varovati za pozneje, na takle način bi jo prvo noč lahko ugonobil za zmirom. On pa je vrtil s krvjo podplute, belo bleščeče se zenice svojih slepih oči in je težko sopeč grabil z rokami v prazno:

«Kje pa je? Kje pa je?»

Potem je Vasilisa Leontjevna prišla iz kuhinje. En sam pogled na sina, pa je zagnala glasno ihtenje in planila v vežo nazaj. Tam si je naglo spet opomogla; prerinila se je skozi krog žensk, prisluhnila šušljanju, ki je od vseh strani prihajalo

do nje, in pazno premotrila sinaho. Potegnila je srajco z nje in jo odela s pleteno ruto, ki jo je sama nosila. Potem ji je plašno šepnila na uho:

«Pojdi, pojdi, pojdi! Lezi, da se spet ogreješ... Saj zdaj ne bo več... Saj ne bo več. To se vendar ne spodobi — tukaj pred očmi vseh... Oče bo hud. Pojdi brž, pojdi!»

S svojim mehkim životom je potiskala Varvaruško proti spalnici. Varvaruška je poslušno šla, ne da bi bila prav razumela, kaj se z njo godi. Ko pa je v sobi uzrla Vasilija Flegontoviča, se je tako viharo zagnala tašči na prsi, da jo je skoraj prevrgla. Valunin je prav ta hip stopil skozi vrata, da je ženski lahko prestregel.

(Dalje prihodnjič.)

M. Bohinčeva:

Pismo ob petindvajsetletnici

Matija, vidim, kako se Ti trese roka, ko čitaš moje pismo.

Prišel si, kakor je bilo dogovorjeno, ob 5. uri iz kavarne — ves v pričakovanju, kako pride zopet lep večer v izbrani družbi. Tako sva se dogovorila. Oblečeš se svečano in čakaš, da se odpro vrata salona.

Kakor pred 25 leti.

Morda boš za hip zasanjal v tisto uro, ko je za tistimile vrati hrepeneče čakalo osemnajsetletno dekletce, vse v cvetju svojih mladih dni, hrepenenj in sanj, in urejalo po kristalnih čašah cvetje. Vse se ji je zdelo premalo lepo, vse premalo ozaljšano, dasi nista skoparila nevestine mame ponos in dobrota očetova.

Saj se je možila njiu edinka. Dajala sta in dala toliko, da se je govorilo še v pozna leta o Milenčini poroki.

Nevestica pa je hodila kakor po rožnih meglah. Odeta vsa s snežnobelo pajčevino, posuta z mirto, je nalikovala angelu. V saj mamica je to rekla, in mama ni nikoli lagala.

Bila je Milena resnično angel, vsa v svojih čustvih do Matije, kateremu je darovala svoje srce, dušo, razum — in kateremu hoče postati že čez pol ure žena.

Oprosti! Zamislila sem se še sama, hotela sem Ti povedati vse nekaj drugega.

Micka, upam, je jedilnico že odprla, kakor sem ji naročila. Prazna je. Nič ne kaže tistega sijaja kakor pred četrstoletjem. Miza ne pričakuje, da bi prisedli.

Ne razburjaj se, prosim. Čaša vode stoji na mizici poleg Tebe. Povedati Ti imam še toliko!

Ne boj se, vem, da si najprej pomislil na škandal. Tudi tega ne bo. Vabila za današnje slavo, ki si ga želel praznovati s svojimi prijatelji, niso bila odposlana. Nihče ne ve, da je današnji dan za naju sploh kaj pomemben.

In vendar, Matija, se danes po petindvajsetletnem samozatajevanju ob Tvoji strani poslavljam od Tebe.

Le pij vodo. Ni vsak dan Milena Ogrinova kazala tolike odločnosti.

Če gre žena s 43 leti od moža, za katerega so jo zavidale vsa dekleta in žene našega mesta (tako si mi večkrat očital), je to več ko odločnost. Če pa gre ta žena praznih rok iz hiše, ki je prav za prav dediščina njenih dedov — brez beliča, samo z nakitom pokojne mamice, je to blaznost. In če gre povrh še mati dveh otrok od njiu očeta, je to podlo malodušje. Tudi to boš rekel, Matija.

Pa če me prezira svet in ves cvet ženstva, ki Te je obkrožal vsa ta leta, ter me ima za blazno in malodušno, moji hčerki me ne bosta imeli.

Še vedno jima bom v vseh urah njiu zmot — varno pribežališče. Hvala Bogu pa sta tudi obeh izvoljenca krepka v dobroti in moztosti. Za Bertico in Zoro me ni skrb.

Nista hodili do svojih porok z zavezanimi očmi in gluhi ušesi po rodni hiši. Čutili sta in imeli svojo mater srčno radi.

Rad pa je imel Mileno Ogrinovo še nekdo drug. Celih petnajst let! V tistem, da ne rečem, asketskem samozatajevanju je komaj ob božajočem pogledu rasla in se bohotila vera v človeka, pred katerega duri so danes prav to uro usmerjeni moji koraki.

Ko si me pred več ko petnajstimi leti v času, ko sem Te zalotila na prepovedanem potu — zaznamoval s težkimi pestmi, da je moje telo bila ena sama bolečina, sem iskala zdravnika.

Prokrat je legla na moj jezik laž, da sem oprala z njo madež očeta mojih deklic.

Na videz je verjel, a verjel ni Tebi. Poznal Te je predobro. Usmiljenje mu je sijalo iz oči, in to usmiljenje, nikdar izgovorjeno, je storilo čudež, da sem iznova naložila križ — do današnjega dne.

Ničesar nisi smel pogrešati vsa ta leta najine skupnosti. Ti veš, da ves ta čas ni izdal ne en pogled ali beseda, da trpim nadčloveške muke.

Moji deklici sta morali vsaj detinska leta imeti solnčna. Bogu bodi hvala — vsejal jima

je zgodaj seme ljubavi, obdano z razumom. Opirala sem njiju dušicam vse tajne hrame človeških zmot, prevar in lopovščin ter skupaj z njima iskala dobrine človeških src. Tako — da poznata resnično živiljenje.

Oprosti mi!

Vem, da bi rad popravil zagrešeno, zadnje tedne sem čutila to.

Toda prepozno!

Pet in dvajset let je nama odtegnilo toliko. Mladost je šla — in z njo vse tisto, kar ni bilo izpolnjenega, a s toliko močjo zaželeno prav danes pred četrtsotletjem. Odpusti mi, če nisi našel vsa ta dolga leta tudi Ti pri meni vsega tistega, kar išče mož pri ženi za ravnovesje svoje bitnosti.

Našel pa si bleščečo slavo in trop prijateljev in oboževalk — to, menim, je bilo tudi vsega Tvojega živiljenja stremljenje.

Odpusti mi, da Te na večer Tvojih let ne bom spremljala.

Skozi poldrugi decenij mi je bil v urah borbe in odrekanja svetel vodnik človek zdravnik, ki je le s prijateljskim dopisovanjem kratil Tvoje pravice.

V tem je ves najin greh proti tebi.

Danes pa je napočila ura, ki sem mu jo določila in od katere naprej mu hočem biti tovarišica v starosti.

Potrpežljivo in dosti dolgo je čakal.

Tudi njemu so prešla majska leta.

Od šeste ure sem pri njem, ob osmih pa me odpelje avto k Berti, ki me že pričakuje.

Vse korake, ki so potrebni, da se nit najine skupnosti pretrga strogo po zakonih — prepuščam najinemu zvestemu prijatelju dr. Franju. Prepričana sem, da bo diskreten in da bo izkušal v vsem biti pravičen.

Zase ne želim ničesar drugega kakor odpuščanje.

Za hčeri pa prosim Tvoje ljubavi — in na dva enaka dela dediščino mojih staršev.

Odpusti in pozabi

M i l e n o.

Katera izmed teh žen bi moškemu najbolj ugajala

Kje naj išče moški pravi tip ženske? V Evropi, Ameriki ali v daljnih eksotičnih deželah? Ali imamo res me tukajšnje ženske vse prednosti pred ostalimi ženskami? Mar ni lepa ženska mikavna in lepa, pa naj živi v Ljubljani, Parizu, New Yorku ali pa na Malajskih otokih?

Da, to je težko reči. Napraviti paralelo med Orientom in Evropo, natančno označiti, katera ženska je najlepša, tega nikdar ni mogoče storiti brez vsakršne subjektivnosti, ki je ljudem prirojena in neogibna v takšnem primeru. Najrajši imamo tisto, kar je naše, kar nam je najbližje.

To je čisto upravičeno. In ko bi vprašali moškega, ali mu ugaja Mongolka ali Zamorka, se bo najbrž zgrozil od glave do pete in rekel: «Samo perverzni tipi se lahko ogrevajo za kaj takšnega.»

Ta ima rad Rusinje, oni ne. Ideal tretjega je morda zopet Španjolka, Francozinja?

Pa preglejmo skupaj album slik ženskih glav. Ali bi se moški ne mogel ogreti za to tajinstveno devojko od reke Terek na Kavkazu? Mar so manj lepe od oči opevane Španjolke?

In mlada Tatarka iz Astrahana? Oči gazele, oči srne, ki jo imajo v suženjstvu.

Mongolka z Urala. Pravo budistično božanstvo!

Rusinja z obal Bajkalskega jezera... Koliko zdravja, koliko plemenite lepote! Vsa prešerna radost kipi iz njenih zenic!

In Perzijanka s Kaspiškega jezera. Zamorka iz Sanzibara.

Veliko več izraza smo dobili na licu teh dveh Azijk kakor na licu obeh devojk naše bele pasme.

Ali smo se kaj naučili, ali smo si sedaj na jasnem, katero izmed njih bi smatrali naši «gospodje stvarstva» za najlepšo? Na jasnem si nismo, ker vemo, da so vse to izbrane lepote, od katerih je lepa vsaka, toda vsaka drugače.

Tip Mongolke z Urala, ameriška miss (takšne imamo tudi v Evropi) in zamorka iz Sanzibara.

Zgornja leva slika: Rusinja z obale Bajkalskega jezera; zgornja srednja slika: Tartarka iz Astrahana; zgornja desna slika: znamenita lepota s Kavkaza, ki si še zdaj, v dobi ženske emancipacije, zakriva obličje.

Leva slika: Tipična Evropka. Lahko je Nemka ali Francozinja ali pa naša ljubljanka.

Desna slika: Lepa Perzijanka z obale Kaspiškega jezera.

Gospod

vsak dan zabavljate na ženske, da ne znajo sedeti, da se preveč lišpajo in da preveč koketirajo, nase pa, na predstavnike močnejšega spola, ne pazite prav nič. Naj se oglasim še jaz — nam piše gospa A. Z — ova.

V starih časih so ljudje zelo gledali na to, kako se vedejo ženske doma in v družbi. Po tem, kako se ženska vede, so sodili njen značaj in njeno vrednost. Vsakomur bi se bilo čudno zdelo, ako bi bila mlada ženska sedla k moškemu s prekrizanimi nogami. To bi bili imeli za javno pohujšanje. Isto velja tudi še v dandanašnjih časih. Ženska se sicer zdaj veliko bolj prosto giblje v družbi in doma, a celo dandanes se pogostoma sliši, da ženske ne gledajo dovolj nase, ka-

dar so v družbi. Očitajo jim celo, da prozirajo vse predpise bontona. Koliko resnice je na tem, ne maramo preiskovati, ali vsiljuje se nam vprašanje: kako naj se ljudje vedejo v družbi? Ali se vedejo pravilno ali ne?

Na to vprašanje nam je odgovorila ugledna naročnica, prijateljica našega lista, in nam izročila poleg svojih originalnih opazovanj tudi nekaj slik kot dokaz za vse, kar je zapazila. Na duhovit način in prav spretno je posnela s svojim malim aparatom celo fazo nožnih gibov nekega gospoda in nam pokazala, kako daleč sega njegova ležernost in poznanje bontona.

«Pri prvem obisku je bil ta gospod, ko je pil čaj, jako spodoben in živahen v pogovoru z vso družbo. Ves čas sta mu počivali nogi nepremično druga poleg druge. Priznati moram, da mi je ta gospod na vso moč ugajal.

Ko je prišel drugič in se začel laskati moji hčerki, sem že videla, da je bolj domač. Noge je že prekladal sem pa tja in ni imel več naravnanih kakor prvič.

Gospod prvič na obisku.

Pri tretjem obisku je prinesel gospod kito cvetja in škatlico bonbonov s seboj. Pil je potem čisto po domače konjak, ki je stal na mizi. Opazila sem tudi, da je premetaval noge, kakor se mu je zahotelo, po večini je imel prekrizane.

Tukaj si upa že malo več.

Ko je prišel v četrto, se mi je zdelo, da si že nekako misli, da je član rodbine, z nekakšno superiornostjo je prekrizal noge, si nažgal cigareto in kadil kakor Turek, ne da bi se sploh kaj zmenil za to, ali nam je to prav ali ne. Tisto popoldne se je že tudi predrznil namigniti, da je zaljubljen in da bi se rad oženil. Jaz sem se seveda naredila neumno.

In pri petem obisku? Ah, ne morem pomagati, ampak kar na živce mi je šlo. Vse res, on je moj bodoči zet, zaročen je, zaljubljen... ali vendar se mi je čudno zdelo, ko je vzel pepelnik in si ga del med noge.

In kako je sedel! Dolgo sem razmišljala o tem in, verjemite mi, skoraj vsi moški so takšni. Če jim daste le dobro besedo, če vam pridejo nekoč v hišo,

Pri tretjem obisku se že križajo pojmi.

že pozabijo na vso etiketo, ki jo sami zahtevajo od žensk. A ko bi to slučajno storila ženska! Kako bi jo hitro raznesli po vsem mestu! Gospod seveda vzlic temu ostane še naprej lepo gospod.

Šesta slika. Kako bi vam povedala? Gospod sploh ni več na obisku. To je gospod mož, član rodbine. On nam zna pripovedovati lepe reči, nas zna prijetno kratkočasiti, ali kaj ko ne moreva ne jaz ne njegova mlada mežati... Ne zmeni se za noben opomin. Čisto komодно, brez vsakršnih obzirov, deva svojo nogo na fotelj, ki ga mi vsi tako skrbno čuvamo in... Ah, pa ni samo to! Vidite, on puši in stresla pepel na preprogo, kakor da je na ulici ali v kavarni. Ne preostaja nam nič drugega kakor da mu vselej, kadar sede v fotelj, podložimo pod noge kakšno staro blazino, pod roko, s katero otresa pepel, pa kos papirja...

O, gospod je že čisto domač.

Tako, zdaj pa veste, kako se vedejo gospodje v družbi in v domači hiši. In bodite prepričani, da je večina takšnih, kakršen je ta, čigar noge vam pošiljam kot zadosten dokaz.

Ker je zaročenec, misli, da sme že tako storiti.

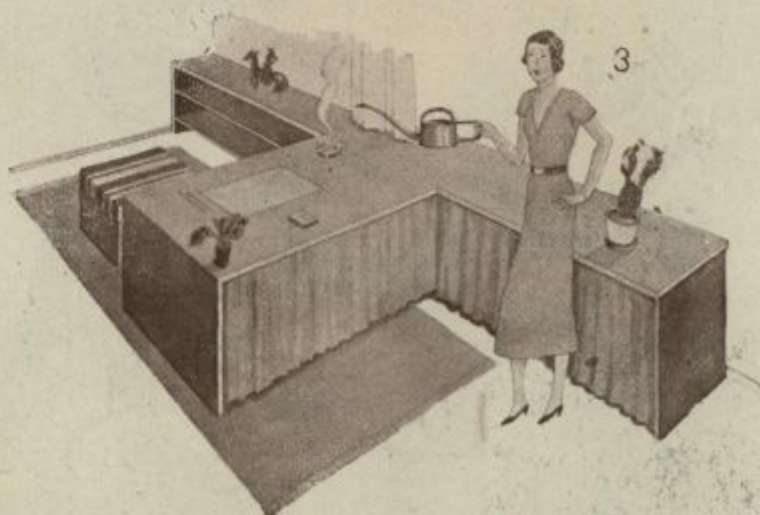
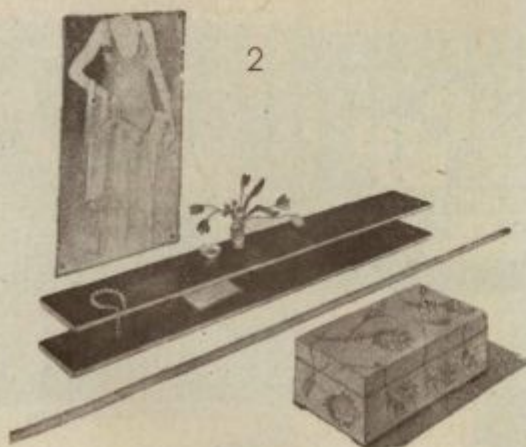
S tem pa nikakor ne mislim dajati nasvetov gospodom. Jaz mislim, da vsak kulturni človek dela tisto, kar se mu zdi, da sme storiti; vem pa, da se nobena ženska tako ne vede. Če ne verjamete, pazite sami malo bolj in videli boste...

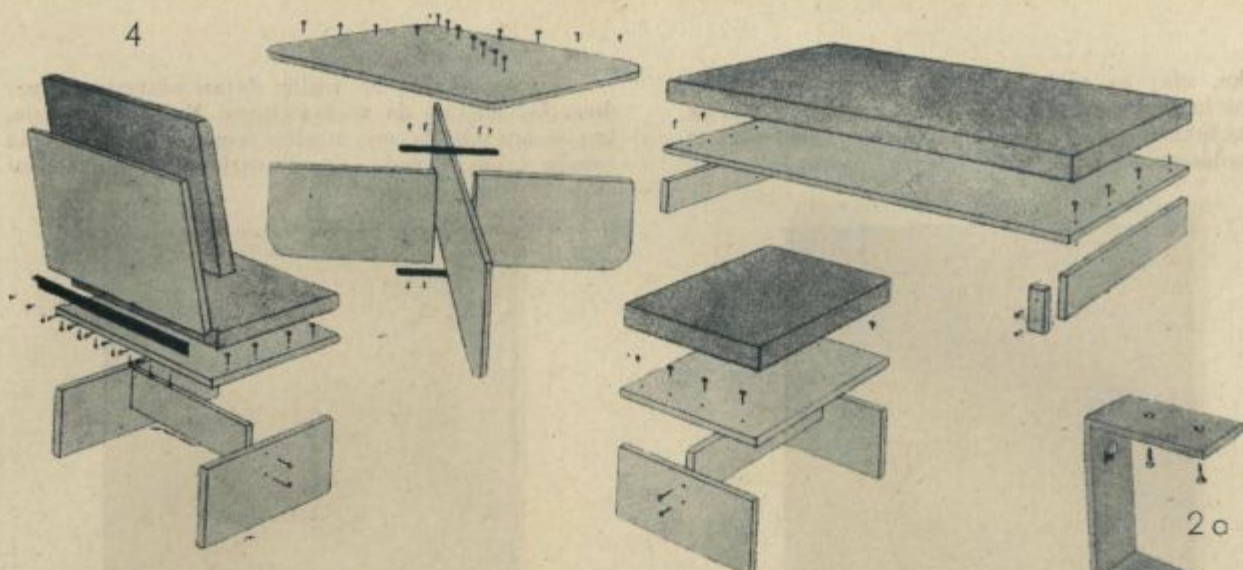

Takšen pa je, ko se oženi...

ZA MOŠKE ROKE

Preprosto pohištvo, kakršnega naredite lahko iz mehkega lesa, ki se prav lepo luži ali pleska. Na prvi sliki vidite garnituro, sestavljeno iz mize, otomane, stola in klopice. Pohištvo je tudi tapecirano, tako da je prav čedno. Na sliki 2 sta dve polici za toaletne potrebščine, postavljeni druga na drugo in pridržani s stojalcem, kakršnega prikazuje slika 2a.

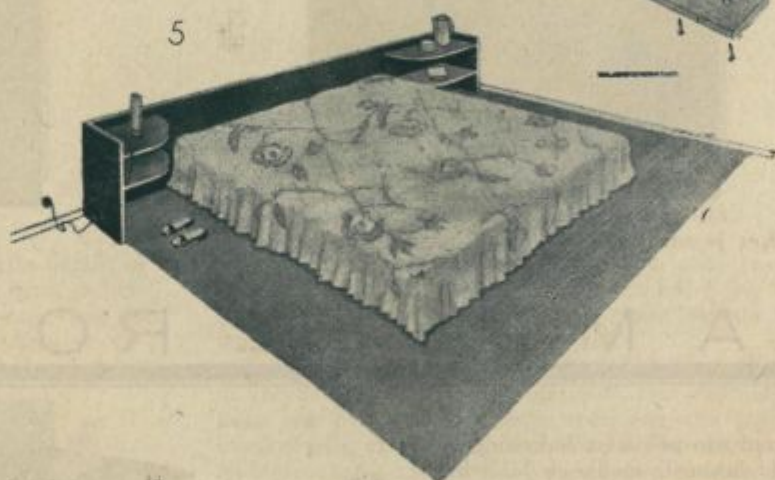
Nad polico je visoko zrcalo, pred polico je pa postavljena visoka blazina z vzmetmi, na kateri se prav udobno sedi.

Zanimiva je kombinacija pisalne mize in omare za knjige s predali, ki jo vidite na tretji sliki. Pisalna miza se ne zapira s predali kakor običajno, ampak ima samo police, ki se zastirajo z zavesami iz enobarvnega blaga ali kretona.

Na četrti sliki je nazorno pokazano, kako se izdelajo in sestavijo posamezni kosi tega pohištva.

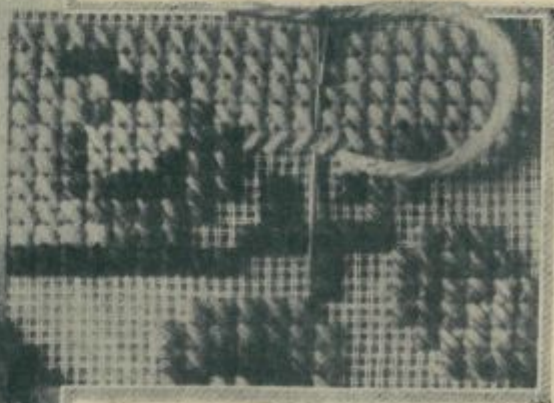
Na peti sliki je široka postelja, ki ima videz otomane. Zadaaj je lesen okvir, ki ima v vsakem vogalu pritrjeni dve deščici drugo nad drugo, da nadomeščata posteljni omarici.

Tako preprosto pohištvo Vam lahko napravi domači mizar.

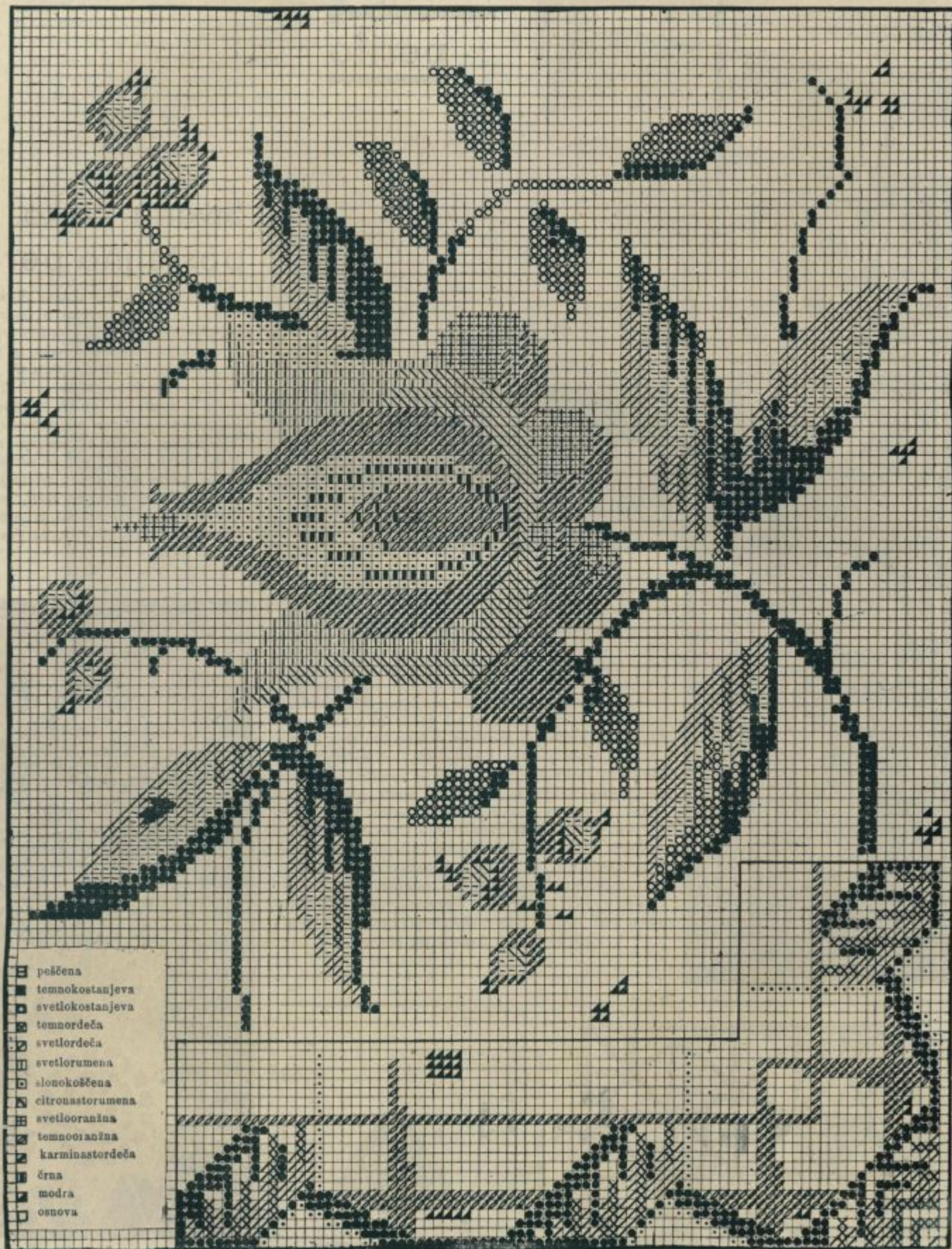
Blazina, torbica in prevleka za stol,

izšite na juti v križevatem vbodu z barvasto volno ali prejo.

(Glej sliko na strani 21.)

Vzorec za blazino, torbico in prevleko za stol v naravni velikosti. Uporabi pa se lahko tudi za namizni prt ali prtiček za posteljno omarico.

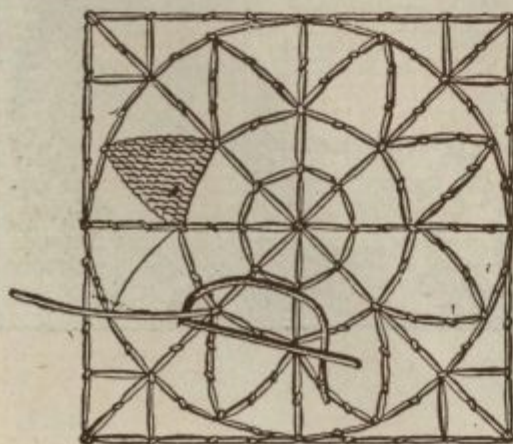

Posteljno perilo

Šivana čipka za posteljno perilo

Prinašamo vzorec šivane čipke. Ta čipka, ki je razširjena v Dalmaciji kot domača obrt, je izredno trpežna in zelo dekorativna. Vzorec se nariše na platnen papir, po oblikah pa se napno močnejše niti in pritrdijo na papir s kratkimi obodi. Način dela je nazorno pokazan na stranski sliki. Posamezne oblike se izšijejo z različnimi obodi, pajki pa se obzankajo na ta način kakor pri rišeljcu. Ko je ves motiv obšit in izšit, se prerežejo obodi, s katerimi je pritrjena osnovna nit po vzorcu, in čipka se sname s papirja.

Vse imamo radi lepo, in kakor se dobro počutimo v lepi, čisti obleki, tako nam tudi dobro de čista postelja z lepim posteljnim perilom. Posteljno perilo, ki se veliko pere, ni treba da bi bilo preveč okrašeno, takle plošek, kakršen je na sliki, iz klekljanih, mrežanih ali kvačkanih čipk se lepo pere in z lahkoto polika. Če sešijemo pod njim in nad njim nekaj robčkov ali pa če uvezemo nad njim nekaj coetnih motivov v luknjičastem vezenju, na sredi pa lep monogram, bo dovolj lepo okrašena zgornja rjuha. Velikost zavijka, ki sega na prešito odejo, se ravna po modi, prav tako, kakor se ravna tudi velikost zglavnice. Na sliki sta dve razni blazini, kvadratna (75 × 75) in pravokotna (75 × 85). Kvadratna zglavnica je okrašena z borduro, ki je izšita z mehko blestečo prejico v pločatem vezenju, na spodnji je pa izšit vzorec v občrtnem obodu. Vezenina na zglavnici mora biti vedno zelo mehka, da nimamo potem zjutraj celega vzorca na obrazu.

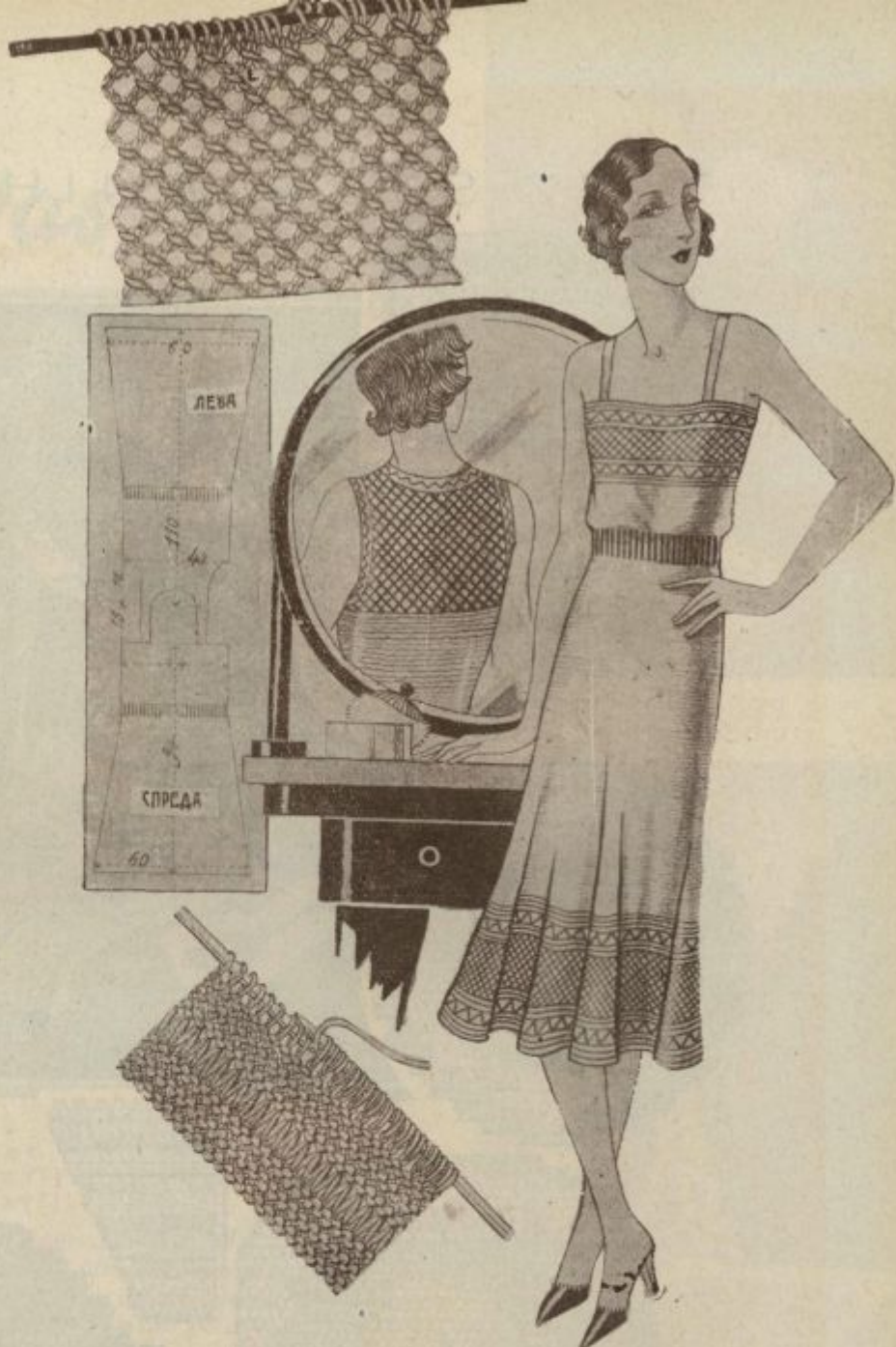
Dve kombinaciji

Dve različni krilni kombinaciji, sestavljeni iz širokih pletenih ploščkov in iz blaga. Za obe kombinaciji je ob strani narisana pomanjšan kroj z označenimi merami, tako da si vsaka lahko sama poveča in po njem prikroji kombinacijo. Kombinacija se lahko naredi bela, barvasta ali pa kombinirana iz blaga ene barve in drugobaronega ploščka. Tudi ploščki ni treba da bi bili vsi enako pleteni. Na sliki vidimo dva povečana vzorca za pletenje. Slika v zrcalu nam kaže kombinacijo, ki ima globoko pleteno sedlo, visoko zaprto k vratu. Za tako kombinacijo je vrhni kroj, za desno sliko pa, ki ima ozke naramnice in zgoraj širok, v pasu ozek plošček, je spodnji kroj. Spodnji pleteni rob je širok in zvončasto razširjen.

Otroška pletena oblekica

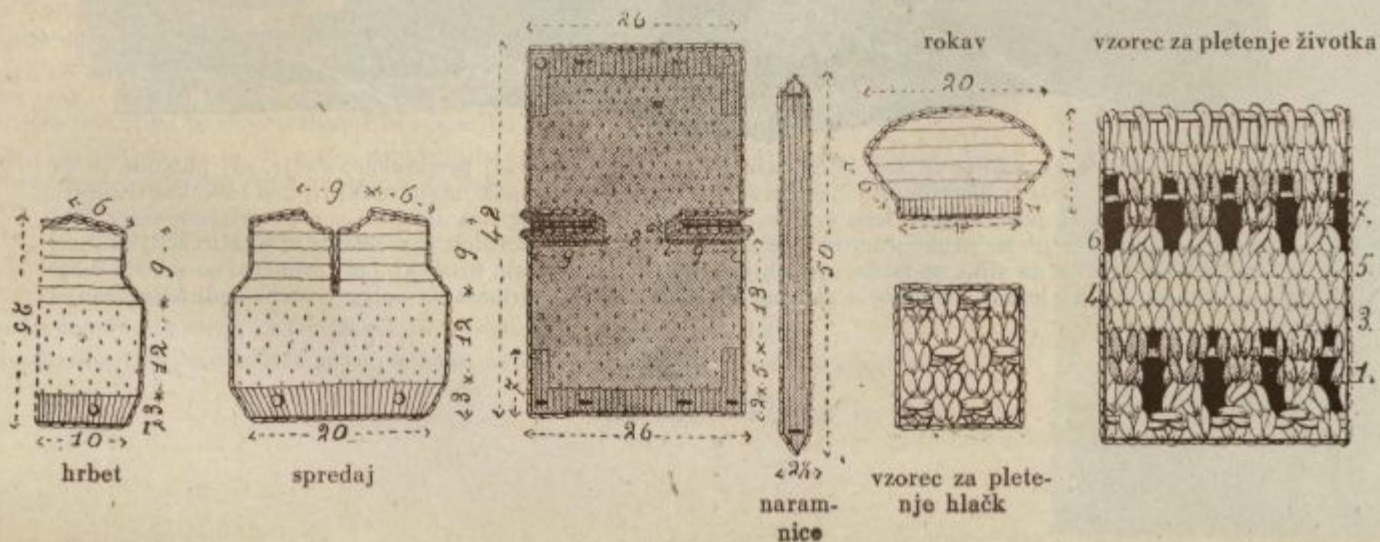

Prinašamo sliko in kroj za otroško oblekico, ki je pletena iz volne. Najbolje je, če si narišete najprej kroj, kakršnega vidite na pomanjšani sliki, nato pa pletete natančno po njem. Pri bluzi morate paziti na vratni in rokavni izrez, zato morate pravilno snemati in nabirati zanke, pri hlačkah pa pazite na pas in na rob hlačnic. Rokav se splete posebej po kroju in vsije ali prikvačka v bluzo. Bluza je spletena iz volne v svetlejši barvi, hlačke pa so iz temnejše volne. Hlačke so pripete z naramnicami, da so pa še bolj tople, se v pasu pripenjajo na bluzo z gumbi. Najbolje je, če vzamete za pletenje gladek vzorec, lahko pa delate bluzo tudi v dveh vzorcih, kakor je na sliki, zato prinašamo dva

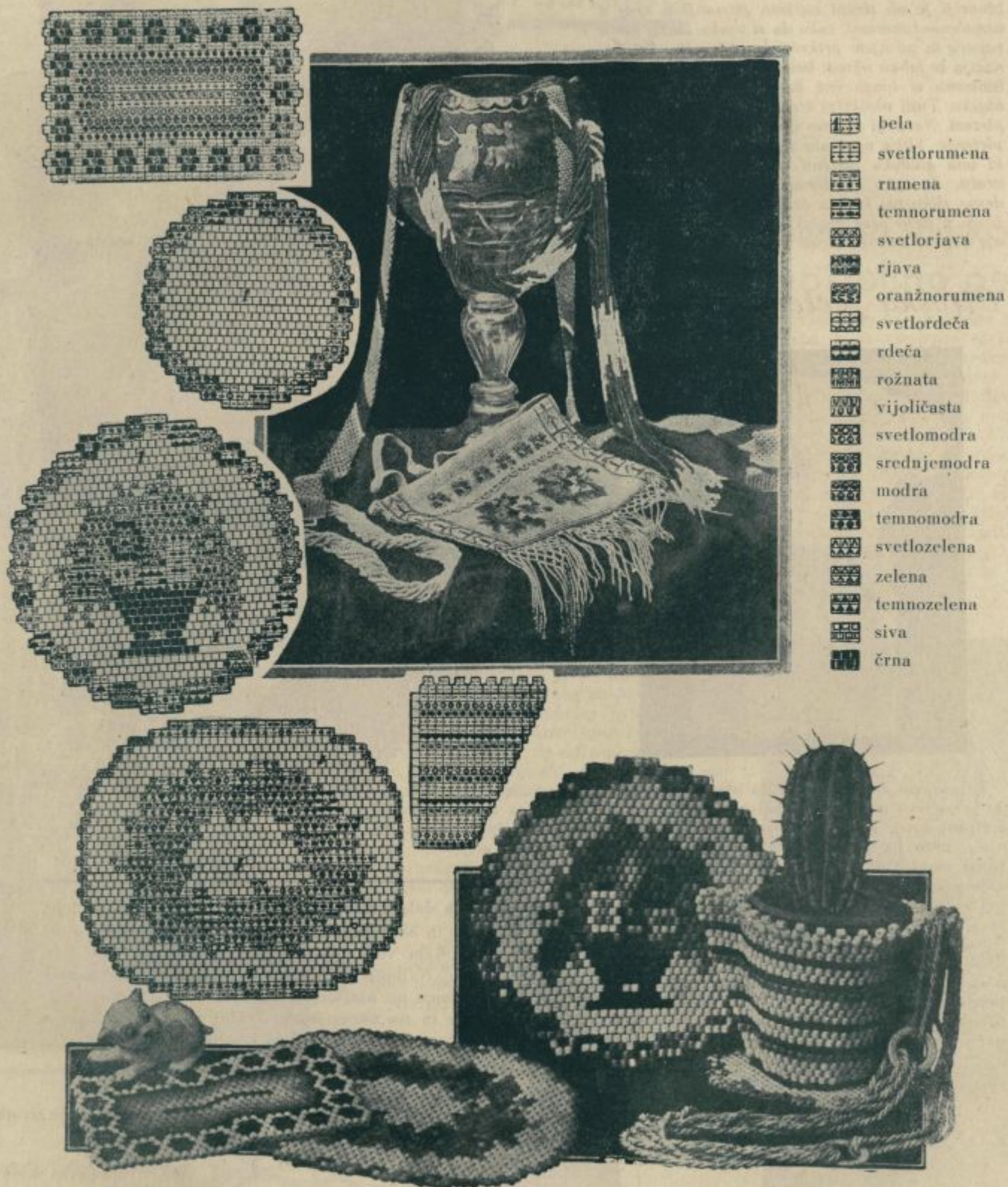

načina dela v naravni velikosti. Da se oblekica lepo prime in da je bolj topla, se naredi pri hlačkah in pri bluzi 6 cm visok pas ali rob, pleten dve levo, dve desno. Najbolje je, če se že med pletenjem naredijo gumbnice na hlačkah v pasu in pri stranskem razporku in na naramnicah. Vratni izrez se zadrigne s kvačkano vrstico, ki ima na koncih okrogle čope.

Kroj za hlačke

IZ STEKLENIH BISEROV

Le živo in veselo mora biti vse, kar krasí naše stanovanje, da si vsaj pričaramo veselje, saj puščobe je na svetu vedno več. Dela iz biserov niso živahna samo zaradi barv, ampak imajo tudi prijeten lesk, ker se biseri, posebno stekleni in porcelanasti, lepo svetijo, tako da ima prtič, ogrlica ali torbica prav prijeten videz. Ker so biseri gladki, se jih ne prime prah in zato so posebno prtiči in torbice, narejene iz njih, zelo priljubljene. Za dela, kakršna so na sliki, se lahko uporabijo prav drobni stekleni biserčki, bolj primerni so seveda večji porcelanasti ali pa leseni. Če boste v zadregi zaradi barv, vam prinašamo poleg vzorcev tudi ključ zanje.

Veseli je v Vas samih

Če pogledate okrog sebe, vidite malo res veselih ljudi. Neizodovoljno gledajo vsi, kako se tisti, ki vodijo usodo narodov, prepirajo med seboj za prazno slamo. Na eni strani je toliko živih, da bi se mogel svet v njih utopiti, na drugi pa 25 milijonov brezposelnih in sestradanih ljudi.

Zato si v teh hudih časih vsakdo zaželi vsaj malo boljšega in lepšega življenja. Vsakdo bi bil rad daleč proč od teh dnevnih težav in skrbi.

Pameten človek išče uteho v dobri knjigi. Ka dar čita kako lepo povest, tedaj uživa nekaj ur tihi mir in zadovoljnost.

Seveda, če so knjige drage, jih ne more kupovati.

Mi smo mislili na vse to in se odločili, da pomoremo našim naročnicam za majhen denar do čim več lepega čtiva. Z nizko ceno hočemo omogočiti, da si nabavijo naše knjige predvsem tiste, ki imajo majhne dohodke.

Zato smo sklenili z založbo »Priatelj« dogovor, da izdamo vsako leto po 10 lepih povesti.

Veliko naročnic je že naročilo te knjige, ostale pa prosimo, da to čim hitreje store. Ne bo jim žal. Saj je knjiga danes edino naše razvedrilo. Tista, ki veliko čita, veliko ve. Ima prav gotovo prednost pred tistimi, ki pravijo, da za knjige nimajo denarja.

Naročnina za samo »Ženo in dom« in priloge je letno Din 68—

Naročnina za »Ženo in dom«, priloge in pet gospodinjskih knjig je „ 105—

Naročnina za deset leposlovnih knjig je letno „ 100—

Skupaj torej vsa naša izdanja Din 205—

ki se lahko plačajo polletno po Din 105—

četrtletno po „ 55—

ali mesečno po „ 20—

Za vezavo v platno se doplača letno „ 60—

Letos izidejo te knjige:

1. Pierre Benoit: Atlantida, I. del.
2. Pierre Benoit: Atlantida, II. del.
3. Knut Hamsun: Viktorija.
4. Emil Ludwig: Sinovom v svarilo, I. del.
5. Emil Ludwig: Sinovom v svarilo, II. del.
6. Jožef Conrad: Tajfun.
7. Claude Farrère: Opij.
8. Leonhard Frank: Karel in Ana.
9. Upton Sinclair: Tesar mi pravijo, I. del.
10. Upton Sinclair: Tesar mi pravijo, II. del.

Knjiga »Atlantida«, I. del, je priložena. Drugi del dobite konec januarja 1933.

Ako se Vam zdi, da 10 takih knjig (1120 strani) ni vredno 100 dinarjev, tedaj Vas prosimo tole:

Na ovitku, v katerem ste dobili to številko, ne odtrgajte svojega naslova, ampak ga samo prečrtajte. Na ovitek pa zapišite: »Nazaj! Ne sprejemam!« ter vrnite knjigo po pošti. Denar, ki ste ga za knjigo plačali, Vam seveda povrnemo.

Tiste, ki knjig še niste naročile, pa pišite takoj ponje. Saj smo rekli, da bomo vsaki denar vrnili, ako ji knjiga ne bo všeč.

Če znate ceniti naše delo, potem boste gotovo naročnica naših povesti. Saj Vam bodo naše knjige odprle zaklade duševnega bogastva svetovnoznanih pripovednikov.

Božično darilo

Naročnice, ki so obljubile, da bodo nakazale do 5. januarja 1933 vseletno naročnino, so danes dobile za božično darilo pravljičice »Živalce in roparji« in snopič osmih narodnih pesmi, ki jih je priredil komponist L. M. Škerjanc.

Če boste do 5. januarja 1933 nakazali Din 105—, pošljemo tudi Vam knjigo in pesmi.

Ako pa ne morete nakazati Din 105—
nakažite vsaj „ 70—
in dobite za to knjigo pravljičice »Živalce in roparji«.

Končno naj povemo še to, da smo z današnjo številko pričeli priobčevati roman »Marfa«, ki ga je spisala ruska pisateljica Nina Smirnova. Za odličan prevod jamči ime književnika Frigida — Ludvika Mrzela.

Pisateljica pripoveduje z živo besedo povest dveh ruskih žen, matere in hčere, ki sta preveč ljubili in tudi trpeli.

Vaše geslo bodi torej:

»Žena in dom« in 10 knjig za Din 200— in »Živalce in roparji« za 50 j.

Na Sveti večer in v Novem letu naj Vam nebo natrosi pehar dobrot, sreče in zdravja!

Založba »Žena in dom«.

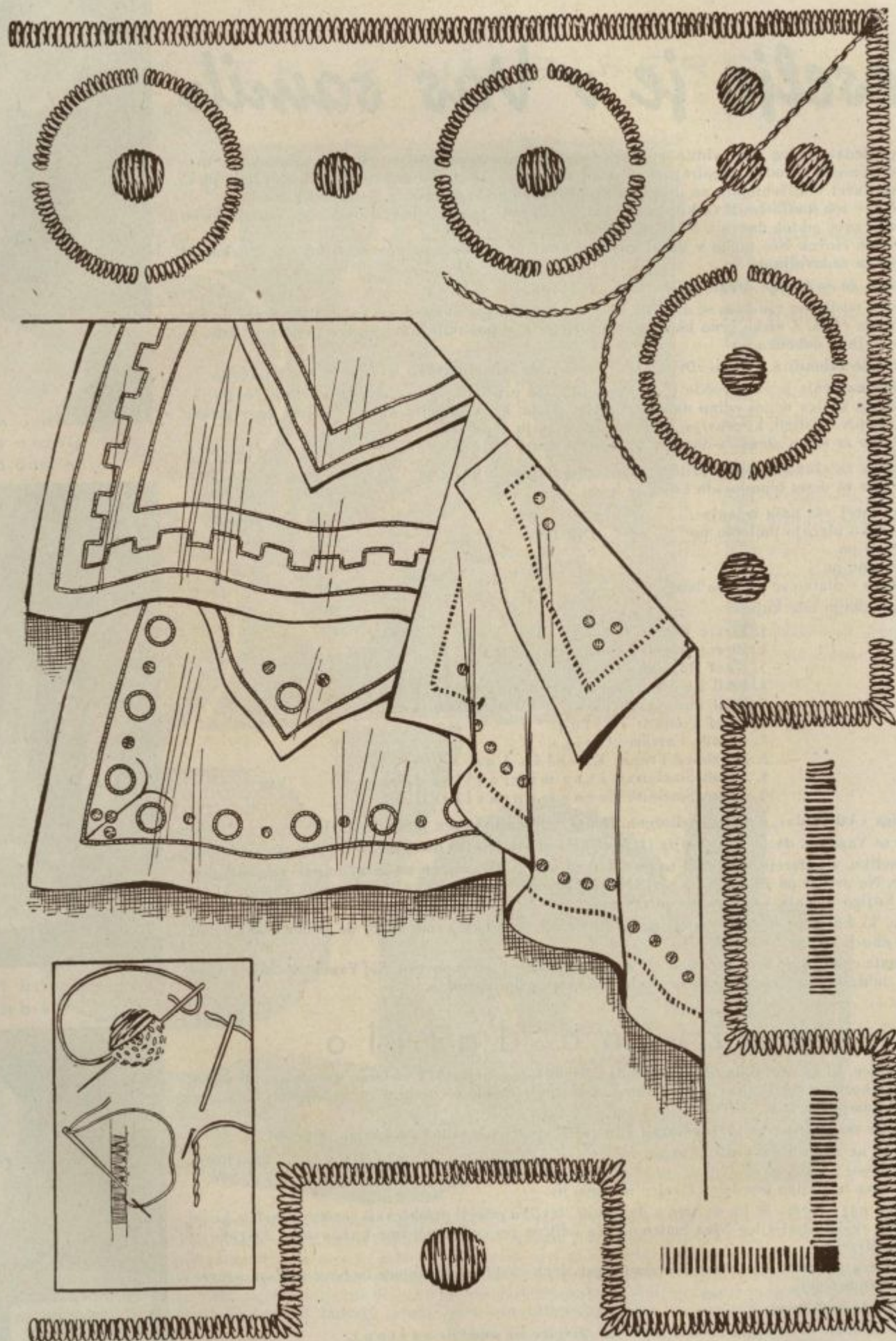
Dobra knjiga
je lepo božično

darilo trajne
vrednosti

Z A V A Š D O M

Preprosti moderni vzorci za belo ali barvasto namizno perilo. Na belem platnu se izšijejo luknjice, prt pa se zarobi z ažurjem. Meander je tudi iz ažurja, večji krogi pa so izšiti polno. Na barvastem debelem platnu se izšijejo pike polno, meander pa se izšije v pločatem vvodu z debelo biserno prejico. Na povečanih delih vzorca se natančno vidi način dela.

PRIDNA ROKA

TIHO VEZE

Enostavni stebelni vbod. (Sl. 1.)

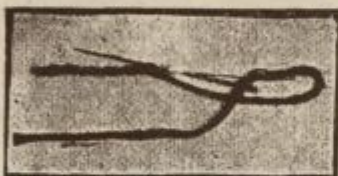
Za vezenje s stebelnim vbodom lahko uporabiš vsakovrstne tkanine. Za tovrstne vezenine je najbolj priljubljeno platno in bombažaste tkanine.

Najprej si predtiskaj vzorec, pripravi prejico, ki mora biti tem debelejša, čim debelejša je platno, na katerem vežeš. Vezemo lahko eno- ali večbarvno.

Ob začetku vezenja skrbno vdelaš nit v črto, po kateri boš vezla, da se ne izpuli. Izvleci nit na začetku črte, nato pa vezi takole: Vbodi šivanko malo dalje v črto in izbodi na polovici nastalega vboda. Tako samo pri prvem vbodu na začetku črte. Nato vbodi šivanko malo dalje od prejšnjega vboda in izvleci nit tik ob prejšnjem vbodu; in tako dalje. Pri tem pazi, da napraviš vedno enako dolžino vbodov, da imaš nit vedno na desni strani šivanke in da enakomerno zateguješ nit. Čim debelejša je prejica, tem daljši so lahko vbodi. Nit zadelavaj vedno na narobni strani dela tako, da uvedeš nit skozi vbode, nastale na tej strani. Pazi, da se popolnoma nič ne pozna, kje si začela delati z novo nitjo.

Stebelni vbod je na licu sličen rahlo zaviti vrvici, na narobni strani pa nastane stični vbod (ker se vbodi stikajo).

Stebelni vbod uporabljamo pri vezenju raznih vzorcev na vsakovrstnih prtihi in prtičih, otroških oblekah, za okras ob robu in drugo.

Slika 1.

Zančni vbod s presledki. (Sl. 2.)

Delaj ga na platnu, tkanem z enakomerno debelimi nitmi, da lahko šteješ niti.

Delaj v smeri od leve proti desni strani. Vdelaš nit v črto, ob kateri boš zankala, potem pa napravi vbod (n. pr. preko 10 niti), navpično ležeč na črti, in izbodi tik ob prejšnjem izbodu. Preden potegneš šivanko iz blaga, položi nit pod konico šivanke. Nato narahlo za-

Slika 2.

tegni. Tik ob prvem napravi še dva enaka vboda. Ko imaš tri navpično ležeče vbode, ki so ob robu zankani, pusti presledek (n. pr. 6 niti), ne da bi prevedla nit na drugo stran. In tako dalje.

Ob zadelavanju niti prevedi nit na drugo stran tik ob tretjem zančnem vbodu, a novo potegni iz tretjega zančnega vboda. Tako zabrišeš sled začete nove niti.

Opisani vzorec ima na licu dela skupine navpično stoječih vbodov, spodaj vezanih z zančno verižico. Na narobni strani so v presledkih 3 navpični vbodi brez zveze.

Gosti zančni vbod. (Sl. 3.)

Za gosto zankanje predtiskaj vzorec v dveh črtah, zgornja bodi ravna, v majhni razdalji pod to pa zobčasta. Prostor med tema bomo napolnili z gostim zančnim vbodom. Zankaj od leve proti desni.

Vbodi v zgornjo črto, izbodi iz spodnje; preden potegneš nit iz blaga, položi nit od leve proti desni pod konico šivanke. Nato narahlo zategni. Enako delaj naslednje vbode in jih polagaj tesno drugega poleg drugega.

Po zobčasti črti je nastala zančna verižica. Ako si tako obzankala en kos ob vsem obsegu, moraš preostalo blago odrezati tik pod zančno verižico. Zobčki ti nadomeščajo čipke.

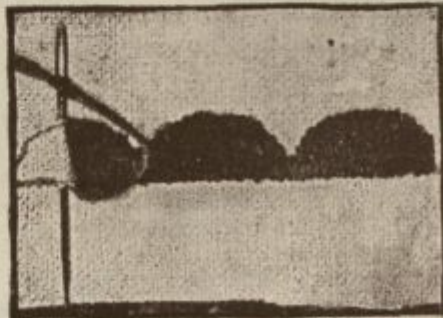
Slika 3.

Bolgarski pločati vbod. (Sl. 4.)

Predtiskaj si vzorec v dveh črtah, spodnja bodi ravna, nad to pa v majhni razdalji zobčasta.

Vezi od desne proti levi. Ko si nit vdelaš v platno, izbodi iz ravne črte. Navpično nad to vbodi v zobčasto črto in izbodi tik ob prej nastalem vbodu. Nit naj ti leži vedno na desni strani šivanke. Vbode polagaj tesno drugega poleg drugega in pazi, da so vsi v lepi navpični legi.

To tehniko imenujemo bolgarski pločati vbod. Na licu dela ima navpične vbode, na narobni strani pa so prav malo poševni.

Slika 4.

(Dalje prihodnjič.)

M. F.:

Modni diktatorji gotovo slutijo hudo zimo, ker predpisujejo toliko kožuhovine. Kar največ naj je našijemo na obleke, kostume, plašče, klobuke in na rokavice, poleg tega nas pa še zapeljujejo s kožuhi. Tudi obleke iz volnenega blaga imajo okraske iz kožuhovine na rokavih in pri vratnem izrezu. Zapestniki iz kožuhovine segajo visoko do komolcev, če so pa le ozki, potem je še na komolcu širok ali ozek našitek. Ob vratnem izrezu je prišit kožuhovinast ovratnik ali majhna pelerina, največkrat pa ozek šal, ki se zavazuje spredaj ali pa ob strani. Tople so pa seveda tudi obleke, ki imajo ves životek v obliki bolera iz kožuhovine. Kakor sem že omenila, se za take našitke in okraske rabi le kratkodlaka kožuhovina.

Zimski plašči so pa tako bogato okrašeni s kožuhovino, da je pri nekaterih težko reči, kje se neha plašč in kje se začne kožuh. Tako je pri nekaterih kar ves zgornji del iz kožuhovine, medtem ko je spodnji iz blaga. Tudi rokavi so dostikrat kar vsi iz kožuhovine. Plašči iz blaga so lahko obrobjeni vsi s kožuhovina-sto obrobo, ki prehaja v širok ovratnik. Tudi na jopičih zimskih kostumov je dosti kožuhovine, in sicer ob vratu in na rokavih. K takemu kostumu se lepo poda kožuhovinast baret in rokavice s kožuhovinastimi zapestniki ali rokovnik. Že pri nakupovanju blaga se mora vedno paziti na dobro kvaliteto, toliko bolj pa seveda pri nakupovanju kožuhovine. Dobra kožuhovina je sicer draga, ampak če se z njo pravilno ravna, se lahko nosi več let. Kdor nima denarja za dosti kožuhovine, naj se zadovolji rajši s skromnim ovratnikom in zapestniki iz dobre kožuhovine, kakor da si kupi imitacijo, ki je primeroma draga, ker se kmalu obrabi.

Volnene obleke so ponajveč zapete k vratu in imajo večkrat namesto ovratnika šal iz kožuhovine ali pa kar cel plastron iz kožuhovine z ovratnikom, ki je podaljšan v vezanko. Seveda se lahko uporabi za take šale ali plastrone le kratkodlaka kožuhovina, kakor je astrahan, širas, hermelin, pešaniki ali bizam.

Najnovejši okras volnenih oblek z majhnim vratnim izrezom in brez ovratnika so svilene in volnene vrvce, ki se nosijo okrog vratu namesto verižic in koral. Lahko so spletene v ožjo ali širšo kito in spete spredaj s sponko ali pa zavezane, da vise konci prosto navzdol. Tudi zapestnice iz vrvic se nosijo k takim oblekam.

Letošnja moda je vrgla na trg poleg lepega volnenega blaga in raznih svil prav posebno dosti žameta za plašče, kostume, popoldanske obleke in večerne toalete, pozabila pa ni niti na klobuke in barete. Zanje je pripravila še posebej stisnjen žamet, ki ima

videz kožuhovine. Za plašče in kostume je gladki in rižasti žamet, za obleke in toalete pa vzorčasti in enobarvni, gladki žamet. Večerne toalete segajo do tal in so prav dosti kombinirane iz dvojnega materiala. Žamet na primer se kombinira s čipkami, kožuhovino, tilom, šifonom, svila z leskom se kombinira s svilo brez leska, žametom, čipkami itd. Za toalete, ki so vse iz enakega blaga, je primerno le težko blago, na primer maroken, satin, žamet in razno grobo tkano svilenlo blago, gladko in z vtkanim vzorcem.

Modne barve: črna, ki je vedno lepa in moderna, vijoličasta, siva, rdeča, zelena, ampak vse zelo diskretne, bolj v temnih odtenkih, kakršni se dosežejo le pri dobrem blagu. Črne obleke se okrase s kovina-stimi okraski ali pa z drugobarvno svilo, na primer z belo ali sivo. Splošno je letos na večernih oblekah precej kožuhovine, zato pa prav malo nakita.

Vratni izrezi na večernih toaletah niso veliki. Če pa že ima toaleta velik dekolte, potem je dopolnjena z jopičem. Izrez je globok spredaj le 5 cm, zadaj pa do 37 cm. Obleke so okrašene na ramah, in sicer s cvetkami iz enakega blaga, kakor je obleka, z volani, trakovi in fantastičnimi rokavi, ki so se zadnji čas pojavili na večernih toaletah.

Letos se zopet obeta nov kader smučarskih novincev, torej bo prvi razred ljudske smučarske šole zopet nabit. Kaj bo pa šele, če se jim pridružijo še vsi repetenti? Potem najbrže ne bodo zadostovale samo paralelke, marveč bo moralo biti otvoreno dosti zasebnih tečajev, ki jih bodo vodili diplomirani in nediplomirani profesorji smučologije, mazologije itd.

Kakšen dres bi bil najlepši in najpraktičnejši, premišljuje smučarska novinka. Modnih figur, kakršne vidimo po časopisih, navadno ne srečamo više v gorah. Pač pa se je zadnja leta že začel modni korzo na travnikih za vežbanje, ki so navadno prav blizu smučarskih domov. Izkušena smučarka že sama dobro ve, katera obleka jo najbolj varuje mraza in snega, in te ne bo rada odložila, tudi ko bi ne bila več po modi. Da vam, draga naročnica, ne bo smučarski začetek prevč grenak, sem vam pripravila tale recept zanj:

Obleci smučarske hlače iz gladkega, močnega, volnenega blaga, katerega se ne prime sneg, nato obuj nogavice iz mehke, debele volne in dobre smučarske čevlje. Potem stopi na plohe in si jih z vezalkami pričvrsti na čevlje. Nato spravi v oprtnik topli sviter, rezervne nogavice in šal (jestvine ne spadajo v péle-méle), pokrij čepico, nazadnje pa obleci še suknjič, ki se bo trdovratno otresal snega, vzemi palice, pa si smučarka, pred katero bo marsikatera smrečica snela svojo snežno čepico.

KLOBUKI IN BARETI

iz gladkega ali stisnjene-
ga žameta so letos velika moda.
Ponajveč so majhni in mehki
in okrašeni s sponkami, pet-
ljami ali peresi, večkrat so
pa tudi kombinirani iz blaga
v dveh barvah, od katerih je
ena lahko precej živa ali pa
v barvi harmoniji s šalom.
K večernim toaletam pa se
nosijo razni turban iz svile,
lameja, žameta itd. Prinaša-
mo pet modelov, ki so zna-
čilni za letošnjo modo. Prvi
je narejen iz širokih prog ža-
meta, ki so zvezane zadaj v
petljo. Zraven vidite turbanu
podobno pokrivalo iz lameja
ali svilenega žameta. To pre-
prosto pokrivalo se zlasti lepo
poda plavalaskam. Na prvi
spodnji sliki vidite fantazijo
bareta, kakršen se lahko po-
krije zvečer. Da se nosijo tudi

letos peresa in čipke na klobu-
ku, vidite na desni spod-
nji sliki. Prav spodaj pa je
ljubeč klobuček, ki je lahko
iz žameta, deftina ali klobu-
čine. Krajevci, ki so prešiti
na stroj, so zadaj privihani
in pritrjeni s cvetko iz usnja
na tulec.

Za ples

anten večerni plašč iz
enega žameta, okrašen z
kim ovratnikom in zapet-
iz stisnjene pliša ali
hermelina.

Dekliška plesna obleka ne sme imeti pretirano tesnega živetka in prevelikega vratnega izreza in ne sme biti predolga. Vratni izrez naj torej ne bo prevelik, primerneje je tudi, če ima obleka kratke rokave ali vsaj naznačene, kakor da je brez rokavov. Krilo naj ne sega preko členkov. Pri teh oblekah velja pač pravilo: čim preprosteje, tem prijetneje. Dekliške plesne obleke so najlepše, če so sešite iz mehke soile, muselina ali žoržeta v pastelnih barvah, okrašene z nabori, vstavki ali petljicami. Stilske obleke, ki so vedno moderne, se pa prav lepo okrase z drobnimi volani. — Dekliška plesna obleka iz sivomodrega satena «peau d'ange». Na živetku in na rokavih so šivani drobni robčki, v krilo pa so vstavljene bogati zvončasti vstavki. Švileni pas, ki se zavezuje spredaj v petljico, je v barvi ovratnice iz koral. — Dekliška plesna obleka iz pastelnozelenega žoržeta. životek je podaljšan do bokov, krilo je krojeno zvončasto. Pas in petljica ob vratnem izrezu sta iz zelenega lameja. (Nadaljevanje na str. 31, spodaj.)

Za dom in pisarno

Obleka, sešita iz lahkega volnenega krepa. Gumbi na ramah in na pasu so kovinasti. Krilo je brez gub in je zvončasto krojeno.

Obleka iz svilene enobaronega žameta. Ovrtnik je iz svetle svile. Volnena obleka, sestavljena iz krila in bluze v videzu jopiča. Rokavi so krojeni »raglan«. Namesto z gumbi, se zapenja bluza z majhnimi kovinastimi zaponkami.

šena s kovinastimi gumbi in svetlim ovrtnikom, ki je podaljšan v vezanko.

Obleka, sešita iz modnega tvida. Plastron, ovrtnik in zapestniki so iz svetlega flamizola.

Obleka iz temnomodrega volnenega ripsa, okra-

(Glej stran 30.) — Ker je obleka brez rokavov, je treba obleči k njej dolge rokavice. — Obleka za gardedamo, sešita iz temnordečega flamizola, ki je novost letošnje sezone. Rokavi, ki so všiti v podaljšano ramo, so zelo nabrani in segajo samo do komolca. K taki obleki se nosijo gladke bele rokavice. — Toaleta za velike prireditve je sešita iz srebrnosivega lameja. Leva naramnica je iz enakega blaga kakor toaleta, desna pa iz biserov. Krilo ni posebno široko, pač pa ima zadaj našite po vsej dolžini visoke volane v obliki pahljače. — Večerna obleka, kombinirana iz svilene satena in svilene žameta. Vsa obleka je iz svile, ob vratnem izrezu je pa položena kita, spletena iz poševno narezanih žametnih trakov. Kita je spredaj in zadaj zvezana, konca pa sta pritrjena v pasu. Tudi petlja v pasu spredaj je iz žameta.

Gospo- dinja in žena

Prava gospodinja mora biti dobra žena. Z možmi je včasih velik križ. Ženske se večkrat trudijo, da bi jim ustregle, pa ne morejo in ne znajo, to pa največkrat zato, ker tam, kjer bi morale popuščati in odpuščati, nastopajo svojeglavno in brezobzirno. Potem se pa pritožujejo nad možmi.

Moški v splošnem niso slabi. Samo veliko jih je, ki so precej lahkomišeln. Nekateri radi zvečer nekoliko izostajajo. Doma jih čaka pridiga, in to je večkrat vzrok, da se še bolj zamude.

«Ga bom pa še četrt, da bom laže poslušal svojo Minko, ki mi bo nauke dajala in ne bo do jutra spala!» je večkrat rekel znan gospod, ki sicer ni bil pijanec, a je vendar rad šel včasih v veselo družbo.

Gospodinja, ki ima izkustvo, pač pogleda globlje v možovo dušo. Če je mož dober in pošten, ne bo tako hitro zašel na krivo pot, čeprav se nekoliko dalje pomudi v družbi svojih prijateljev. Če je pa slab, bo skakal čez ojnice, pa če si žena izruje vse lase.

Zato stori pametna žena in gospodinja najbolje, če je z možem ljubezniva. Ni dolgo tega, kar so prišli v neko krčmo trije preprosti veseljaki, ki so stanovali v bližini. Za vsemi so prišle tudi njih žene. Prva se je prismejala. Prijazno je pozdravila. Prisleda je in izpila pol kozarca vina. Nato je možu obzirno omenila, da ga čaka še kosilo in da ji je hudo, ker ni kosil.

Mož se ji je prijazno smejal in ji dejal:

«Bova pa zdaj šla domov in bom zdaj pojedel, kar je ostalo. Samo pol litra ga bova še izpila.»

«Kakor misliš,» mu je žena odvrnila, čeprav je videla, da ga ima mož že dovolj pod kapo. Mirno je obsedela in se pomenkovala. Še preden je bila steklenica prazna, je mož vstal in dejal krčmarici:

«Gospa, kar v kakšno steklenico ga prelijte, ga bom pa doma pri večerji izpil!»

Žena se je dobrovoljno smehljala, prijazno se je poslovila in odšla z možem domov.

Medtem je prišla druga, ki se je šobila in jezila ter oštevala moža, da je pozabil pot domov.

Mož jo je prijazno pogledal in ji ponudil kozarec vina.

Ona ga je zavrnila:

«Sam ga požlampaj, da ga boš imel enkrat že dovolj!»

Mož je odgovoril:

«Ga bom pa sam in še drugega in tretjega po vrhu!»

Ona se je usedla poleg njega, ga zbadala in silila, naj gre domov.

Mož ji ni odgovoril, a videlo se mu je, da je vedno bolj jezen in da se komaj kroti. Ko je izpil, si je naročil kar liter vina.

Žena je pričela tarnati, a gostje so se smejali.

Potem je prišla še tretja. Kakor furija je pridrevila in pričela kričati.

Zdaj sta se oba veseljaka združila. Skupaj sta pila in se za ženi niti zmenila več nista. Zadnja se je vsa divja hotela nad svojim možem znositi in je skočila nanj.

Smejal se ji je in jo pustil. Nekaj časa ga je lasala, potem je odnehala, sedla na stol in pričela jokati. Vinska bratca sta pa mirno pila dalje.

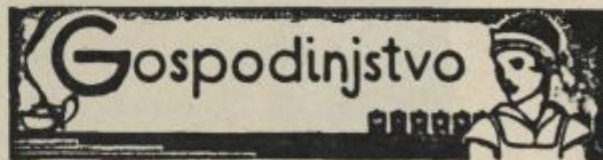
Medtem je prvi mož prišel z ženo že domov, je povečerjal in zaspal. Njegova vinska bratca sta se pa šele proti jutru pribalala domov.

Ti preprosti ljudje nudijo dober zgled. Moški je v takih slučajih pač trmast in ne odneha. Če odneha, mu pravijo prijatelji, da je copata svoje žene.

Dobra gospodinja in žena zna moža prikleniti na dom. To je posebna umetnost, ki se ne da priučiti in je že v ženski rojena. Koliko je mož, ki so bili prej prave nočne večerje. Ko so se oženili, so kar odrezali. Nikjer jih ni bilo več videti. Imeli so pač žene, ki so jih znale same razvedriti, če so šli nekoliko v krčmo, so kmalu prišli domov.

Sicer pa poznam naobražene žene, ki trdijo, da mož mora včasih v družbo, kjer se med prijatelji razvedri in pogovori, da nekoliko pozabi na težave življenja, ki nas vsak dan bolj tarejo.

Naj si bo temu kakor že. Dobra gospodinja, ki ima srce na pravem mestu in ki ljubi svojega moža, bo našla in izsledila v sebi pot, ki je prava, da mož ne bo zanemarjal nje in družine. Vedno bolj ga bo spoznavala in mu izkušala ustreči. Ne bo pa užaljena, če se bo včasih nekoliko zakesnil. Prijazno ga bo sprejela in odpustila, saj smo vsi grešniki, in kdor je popoln, tisti naj vrže prvi kamen!

Inventura v gospodinjstvu

Po Novem letu čitamo v dnevnikih ali v izložbah polno naznanil o razprodajah. Imenujejo jih inventurne razprodaje. Tudi gospodinja bi morala vsaj po enkrat na leto napraviti inventuro, saj je ona vendar neke vrste upraviteljica in se ji je v omejenem prostoru nabralo dosti reči.

Jaz delam zase takšno inventuro redno vsak prvi mesec v letu. Tedaj dobim najlažje čas za to, in takšna inventura je nekakšna priprava za spomladansko čiščenje.

Letos sem napravila spet takšno inventuro in hočem tudi drugim ženam po svojih zapiskih pokazati, da

Poročile so se naročnice: gospodična Milena Pevčeva z gospodom Mirkom Rošem, sodnikom iz Dolnje Lendave; gospodična Pepl Setinova z gospodom dr. Markom Korošcem iz Maribora; gospa Miel Zoharjeva z gospodom Marijanom Lavričem iz Teharjev; gospodična Genči Morlova z gospodom Alojzijem Klančarjem iz Hrastrnika; gospodična Marica Vehovčeva z gospodom Francetom Jerebom iz Idrije; gospodična Angelica Francetova z gospodom Milanom Staretom iz Sevnice; gospodična Ida Battelinovala z gospodom Alojzijem Lavrenčičem z Viča; gospodična Franja Ivančičeva z gospodom Zdravkom Vilarjem iz Pudoča; gospodična Lojzka Modrova z gospodom Slavkom Spindlerjem iz Studencev pri Mariboru; gospodična Silva Dobravčeva z gospodom Tineto Završkom iz Celja; gospodična Minka Ravbarjeva z gospodom Šusteršičem iz Orenkovec; gospodična Danica Pulkova z gospodom Kotnikom iz Kotelj; gospodična Marica Herzenjakova z gospodom Tomažem Koscem iz Ormoža; Marja Rožajeva iz Smartnega z g. Mhovanom Tanaskovičem iz Šumadije.

**PO DNEVI:
LEPA VKLJUB
DEŽJU IN
NEURJU**

**ZVEČER:
LEPA PRI
ČAJU IN
PLESU...**

Raznoterosti prinaša ta letni čas:
slabo vreme . . . lepe zabave.

Ali bodite kjerkoli — zunaj ali

notri — vedno boste lepa ako uporabljate Elida Creme
de chaque heure. — Elida Creme de chaque heure
obda kožo z zaščitno tenčico, jo ohrani mehko,
nežno in lepo ter jo varuje pred vetrom in neurjem.

ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE

je takšna inventura vse bolj koristna kakor večina gospodinjske misli. Ima poleg drugega tudi to prednost, da se ob tej priliki najdejo predmeti, za katere smo že mislili, da so se izgubili. Glavni povod zanjo pa je, da imamo potem veliko lažje prenapolnjeno stanovanje v redu.

Prvo delo v sobi je bilo, da sem zavila vse račune minilega leta v poseben zavojček. Zarjavele zaponke, obrabljene svinčnike in druge takšne reči sem vrgla proč; listke z zapiski sem zbrala in jih vpisala v gospodinjski koledar. Razbite okvire od slik, zaprašene cvetice iz papirja in drugo takšno drobnarijo, ki nima nobene vrednosti, pomečmo v smeti; vse uporabljivo pa uredimo, zavijemo v zavojčke ali spravimo v škatle in napišemo, kaj je v njih.

Tudi domača lekarna naj se uredi; gazo, vato, stekleničke od zdravil pregledamo. Zdravila, ki so že dolgo pri hiši, niso več dobra in jih je treba nadomestiti. O potrebnih izpopolnitvah si napraviš beležke. Iz kopalnice pobereš obrabljene ročne krtače in zobne ščetke, razne tube od raznovrstnih krem in drugo takšno šaro pa vržemo vse v smeti.

Precej časa vzame zlasti inventura šivalne mize in šivalnega pribora.

V omari za obleko je prav tako veliko navlake, ki jo pri natančni inventuri skartiramo. Tu najdemo veliko reči, ki jih ne bo nihče nosil nikdar več. Kar je škoda vreči proč, pa ne bomo več rabili, darujemo revežem.

V kuhinji in v jedilni shrambi preštejemo posodo; kar je pokvarjenega, damo popraviti.

En popoldan si prihranimo za kuhinjo. Pregledamo vse predale, v omarici za začimbe in dišave denemo vsako dišavo v posebno posodico, ki se dobro zapira, da ne more vplivati duh ene dišave na drugo. Praške in zavojčke z barvami odstranimo, luknjasto in zarjavelo posodo, ki je ni vredno več popravljati, vržemo proč, posamezne listke s kuhinjskimi recepti zberemo in jih vpišemo v posebno knjigo. Tako sem našla na primer pri zadnji inventuri že dolgo pogrešano navodilo, ki sem ga že večkrat potrebovala, in naslov, ki sem ga tudi že dolgo iskala.

Nazadnje pride na vrsto shramba za različne potreščine. Stare, nerabne čevlje odstranimo, časnike, modne liste, ki nimajo nič, kar bi se dalo še kdaj uporabiti, porabimo za star papir ali pa jih zvežemo in pripravimo za nabiralec odpadkov in cunj.

Težko si človek misli, kaj vse pride na dan pri taki inventuri. Veliko nepotrebnih reči hranimo največkrat samo iz navade, tako da se nam sčasoma nabere cel kup najrazličnejše ropotije in navlake. Vsako stvar, ki ste jo spravili, napišite v gospodinjski koledar. S tem si prihranite iskanje in jezo.

Delajmo torej inventuro tudi v gospodinjstvu!

Gospem in gospodičnam, ki potujejo v Zagreb, priporočamo Dom Zaštitnice Djevojaka (Amiées de la Jeune Fille), kjer dobe stanovanje in zajtrk za Din 20— dnevno, pri daljšem bivanju pa po Din 12— do 15—.

ZA NAŠE MALE

Cesar Janez in opat

Za vlade cesarja Janeza je živel opat, ki se je kosal v bogastvu in razkošju s samim vladarjem. Na stotine menihov je sedelo slednji dan za mizo v njegovi obednici, petdeset vitezov v zlatu in žametu je čakalo njegovih ukazov. Cesar Janez pa je bil, kakor veste, silo čemerer gospod in ni trpel, da bi izkazovali velike časti komurkoli, najsi bi bil še tako zaslužen in svet.

Pa je prišel opat neki dan z velikim spremstvom pred cesarja. Ta ga je sprejel z besedami: «No, kaj je s teboj, oče opat? Zvedel sem, da živiš razkošneje nego jaz. To ni v skladu z našim cesarskim dostojanstvom in diši po veleizdaji.»

«Gospodar,» je odvrnil opat in se nizko priklonil, «vzemi na znanje, da mi daruje vse, kar potrošim, pobožno ljudstvo. Upam, da mi cesarska milost ne bo zamerila, če porabim vse, kar je opatijskega, za opatijo.»

«Ne, gospod opat,» je dejal cesar. «Vse, kar je v tej lepi deželi, je moje in ne dovoljujem ti, da bi me poniževal s tolikim bogastvom. Toda vkljub temu bom prizanesel tebi in tvojemu imetju, če mi odgovoriš na troje vprašanj.»

«Prav rad, gospodar,» je odvrnil opat, «v kolikor mi bodo dale moje duševne moči.»

«Dobro,» je rekel cesar. «Povej mi, kje je središče sveta, koliko časa bi potreboval, da bi obhodil svet, in kaj mislim ta hip?»

«Veličanstvo se šali,» je zajeceljal opat.

«Nikakor ne,» je odvrnil cesar. «Če mi ne odgovoriš v enem tednu na ta vprašanja, ti odleti glava s tilnika.»

Osupel od strahu se je napotil opat v mesto k slovitim učenjakom, da bi mu pomagali razrešiti vprašanja; toda brez uspeha. Nato se je odpravil na deželo. Spotoma je srečal pastirja, ki je gnal ovce na pašo.

«Dober dan, gospod opat,» ga je pozdravil ovčar. «Kakšne novice prinašate od cesarja Janeza?»

«Slabe in žalostne, pastirček,» je odvrnil opat in mu povedal, kar se mu je bilo namerilo.

«Le pogum, gospod opat,» je dejal ovčar. «Nemara bo uganil budala, česar modrijan ne ve. Jaz pojdem namesto vas pred cesarja. Dajte mi le svojo opravo in viteško spremstvo. Na vse zadnje lahko tudi umrjem namesto vas.»

«Ne, dragi pastir, tako ne gre,» je odgovoril opat. «Sam moram opraviti nevarno nalogo in ne moreš iti v mesto namesto mene.»

«Lahko grem in tudi pojdem, gospod opat. Posodite mi svojo kapuco in nihče me ne bo prepoznal.»

Opat se je naposled vdal in mu poslal svoje najsijajnejše spremstvo. Ovčar pa se je preoblekel v preprostega meniha in si nataknil opatovo kapuco na glavo. Tako je stopil pred cesarja.

«Dober dan, gospod opat,» je dejal cesar Janez. «Kakor vidim, si se pripravil na smrt.»

«Pripravil sem se na odgovor, Veličanstvo,» je odvrnil ta.

«No, odgovori mi torej na prvo vprašanje: Kje je središče sveta?» je velel cesar.

«Tukajle,» je odgovoril opat-ovčar in položil svoj križ na tla. «Ako Veličanstvo ne verjame, naj ga izvoli izmeriti in se prepričati.»

«Tako mi mojega patrona,» je odvrnil cesar. «Lep in pameten odgovor. A koliko časa bi potreboval, da bi obhodil svet?»

«Veličanstvo naj vstane ob solnčnem vzhodu in naj potuje s solncem vse do drugega jutra, pa bo nedvomno obhodilo ves svet.»

«Tako mi svetega Janeza,» se je zakrohotal cesar. «Nisem mislil, da bi potreboval tako malo časa. A zdaj mi odgovori še na tretje in zadnje vprašanje: kaj mislim ta hip?»

«To je prav lahko, cesarska milost,» je dejal ovčar. «Veličanstvo meni, da stoji pred njim opat. Toda lahko se prepriča,» zdaj je ovčar privzdignil kapuco, «da sem le ubog pastir, ki je dospel pred cesarja, da prosi milosti za opata in zase.»

Cesar se je široko zasmel. «Dobro si jo zadel. Pametnejši si od svojega gospoda, zato postaneš opat namesto njega.»

«Ne,» je odvrnil pastir. «To ni mogoče, ker ne znam ne pisati ne brati.»

«No, potem pa dobiš štiri zlatnike na teden za svojo duhovitost. Povej tudi opatu, da mu prizanašam.»

S temi besedami in s cesarsko nagrado je cesar Janez odslovil premetenega ovčarja.

Dr. N. K.:

Kako vzgajajmo otroka v dobi dozorevanja

Doba dozorevanja ali pubertete je ena najlepših, hkrati pa tudi ena najtežjih v našem življenju. To je doba, ko se brezskrbni otrok razvija v fanta oziroma dekle. Za starše in vzgojitelje je to najvažnejša doba njih vzgojnega dela.

Biološko je to čas, ko se prebujajo in dozorevajo spolni organi. Hkrati se v tej dobi otrok poslavlja od detinstva; prične se duševno razvijati, postaja vedno bolj samostojen in se v njem polagoma vzbuja zavest lastnega jaza.

Meje dozorevanja so različne, ne samo pri različnih rasah, ampak tudi med dečki in deklicami iste rase, da celo med meščani in kmeti. Na splošno lahko rečemo, da se začenja puberteta nekako med 12. in 14. letom in neha med 20. in 24. letom. Duša se prične prebujati in razvijati po navadi prej kakor telo, ven-

dar to dozorevanje duše še ni končano, ko je telesni proces že davno pri kraju. Pri dozorevanju ali puberteti ločimo lahko tri glavne stopnje, in sicer pripravno dobo, pubertas ali dozorevanje, in pa adolescentijo, to je mladenišтво ali deklišтво, kakor so to delili ali imenovali že stari Grki. Meja med puberteto in mladeništvom oziroma deklištvom je bila 17. leto.

V pripravni dobi čuti otrok v sebi že nekakšen nemir in nezadovoljstvo, ki se v dobi pubertete izpremeni v bojevitost in trmo ali pa v boleznost in pasivnost.

Vse sile organizma so v službi telesnega razvoja. Dete čuti v sebi ohablost, nemir in nevoljo, ki se menjavajo z navali divjosti, trmoglavosti in porogljivosti.

S telesnim dozorevanjem se to zmedeno stanje pomalem izgublja, in v mladem človeku se nenadoma pojavi prijeten občutek lastne sile, veselje nad mladostjo, nad lepoto življenja in njega raznoličnostjo.

V tej dobi se otroci staršem naglo odtujujejo; vse, kar je doma, se jim zdi zastarelo in grdo, in tovariši, ki so dostikrat le kakšno leto starejši od njih, dobe neomejen vpliv nad mlado dušico. To je za starše najbolešnejša plat pubertete. Takšen mladi tovariš je za mladega dečka pravi bog, ki ga navdušeno in nekritično občuduje. Njegovi ognjevit, revolucionarni nazori opajajo dečka, čigar dušica je do tedaj dremala v mirnem zatišju roditeljskega varstva in je zdaj vsa onemela nad drznostjo in lepoto tovariševih nazorov. V tej dobi se da otroška duša najlaže oblikovati, in če se tedaj posreči roditeljem, da zasejejo vanjo dobro seme, iz katerega mora zrasti močan in zdrav človek, je že več ko pol storjenega.

Zelo važno je tudi, da pazijo starši na telesno zunanost svojega otroka. Kakor hitro opazijo pri otroku znane kolobarje pod očmi in boječo nestalnost, morajo na njegovo higieno obrniti še več pozornosti. Skrbeti morajo za pogoste hladne kopeli in prhanje, ter za primerno gibanje in sport, ki otroka ne samo zamoti in raztrese, ampak tudi utruji.

Starši, ki hočejo svojim otrokom olajšati dobo pubertete, jih podpirati s svojo izkušnostjo in jim pomagati v dvomih, store najboljše, če jim takoj v početku čisto preprosto in naravno razložijo pomen posameznih funkcij v človeškem organizmu. Stvar takta in preudarnosti staršev je, da izberejo za to pravi trenutek in da ne napravijo iz tega pouka kočljivega poglavja, ki bi otroško domišljijo brez potrebe razburjalo in dražilo.

Vestni starši se dobro zavedajo, kako važno je skrbno in ljubeznivo nadzorstvo nad otroki prav v tej dobi, zavedajo pa se tudi, da morajo sami sebe, svoje vedenje in svoje besede dvakrat premisliti in pretehtati v dobi, ko dobiva duša njih otrok sničave oči in ušesa.

Mladi ljudje žive pogosto dvojno življenje: hladno in na videz brezskrbno veselo zunanje življenje, hkrati pa notranje življenje, polno sanj in resnih razglabljanj. Ti mladi ljudje čutijo v sebi dve ali še več bitij. So nenavadno občutljivi, se hitro vznemirijo, hitro navdušijo, zdaj so neizmerno srečni, zdaj zopet strahansko nesrečni, in vse samo zato, ker jih je samo čustvo, ki prevladuje tudi njih voljo in razum.

Šele v tretji fazi dozorevanja sta v mladem človeku prvič v nekakšnem soglasju samozavestna moč in veselje. Takrat se zlasti vnema za naravo, sport, knjige, umetnost, a glavno je — ljubezen. Silno hrepenenje mladih ljudi po popolnosti, napredku v največji meri, se kaže zlasti v občudovanju starejšega prijatelja, v katerem vidi posebjeno lepoto, moč, razum in нравno vrednost, ki so mu vzor in ideal.

Brezplačno:

Krasna doza za darovanje kave Hag

Le za vsebino, $\frac{1}{4}$ kg najfinejše kave Hag, plačate redno ceno od Din 34.—. Preračunano na 1 kg znese naš božični popust več ko Din 20.—. Zato si privoščite ob prazniku kavo Hag. Darujte dozo tudi svojim sorodnikom in znancem. Boljšega ne morete izbrati!

Ako Vaš trgovec teh doz še ne prodaja, prosimo, obrnite se na nas:

Kava Hag d. d., Kaptol 10, Zagreb

Puberteta je tudi doba, ko prvič pričenjamo samostojno in logično misliti. Analiziranje sebe in drugih spada h karakterističnim znakom te dobe. Takrat se pišejo dnevniki; mladi človek se hoče spoznati, narediti v svoji notranjosti red in se izkupati iz kaosa. Poleg tega si tudi prizadeva, da bi si ustvaril svetovni nazor in si pridobil jasnost v osnovnih vprašanjih življenja.

V začetku pubertete kakor tudi v dobi doraščanja je silno važno, ali znajo biti starši svojim otrokom sicer preudarni in izkušeni, toda vendar mladi tovariši. Skrbno naj bedijo, ko si njih otroci izbirajo prijatelje, in morajo diplomatično in o pravem času vplivati in usmeriti nagnjenja svojih otrok. In še v nečem je treba veliko diplomacije — in sicer v tem, da otrok te boječe skrbi zanj ne opazi; zakaj prav to bi ga odbilo in lahko celo užalilo v njegovi prebujajoči se in malo samoljubni osebnosti. Imajo me še vedno za otroka,

zato me hočejo varovati in poučevati, pa sem vendar že zadosti star in velik ter imam svoje nazore in pamet», si misli taka razgreta bética in se še bolj izmika roditeljski avtoriteti.

Druga važna naloga staršev v tej dobi je skrb za otrokovo zdravje. V primernem trenutku naj opozore otroka, kako nevarne so spolne bolezni, toda zopet tako, da ga preveč ne prestrašijo in morda o nepravem času ne zdražijo. To narede previdni starši šele tedaj, ko so se uverili, da je otrok za to važno vprašanje že zrel.

Najvažnejša naloga staršev v dobi dozorevanja njih otrok pa je, da resnično pozitivno utrdijo in usmerijo otroško dušo. Morda se veliko roditeljev niti ne zaveda, kakšna velika moč jim je dana nad otroško dušo, samo morajo jo začeti o pravem času sistematično vzgajati. Dostikrat je v nemali meri zasluga ali krivda staršev, da je postal iz njih otroka sposoben, samozavesten in delaven človek ali pa slabič, ki ne zaupa v svojo moč, ki večno dvomi nad seboj in se potika, brez smotra okrog. Veliko ljudi bi stalo v življenju morda na trdnjih nogah in bi gledalo bolj samozavestno v svet, ko bi jih njih starši o pravem času spravili na pravi tir, opozorili na sposobnosti, ki dremljejo v vsakem izmed nas, in jim vcepili voljo za delo in veselje do življenja. In koliko več duševno silnih in telesno krepkih ljudi bi bilo med nami, ako bi bili starši spoznali vrednost pravilno izbranega sporta v dobi doraščanja in razvoja svojih otrok. Ne vse, toda veliko zmorejo starši v dobi razvoja, in duševno in telesno skladno razvit otrok jim je pač najlepše plačilo za njih skrb in prizadevanje.

O naši knjigi

Eden najzaslužnejših slovenskih pedagogov, gospod M. Senkovič, oblastni šolski nadzornik v pok. in se danji urednik «Popotnika», je opozoril na predavanju, ki ga je imel 9. novembra 1932 v okviru Pedagoškega tedna v Mariboru, poslušalce na knjigo g. Milice Stupanove «Kako vzgojim svojo deco» kot na prvo slovensko knjigo, ki obravnava novodobno domačo vzgojo, in izjavil, da je to knjiga, ki bi morala najti pot v sleherni slovenski hiši.

Te besede odličnega slovenskega pedagoga so založbi revije «Žena in dom» laskavo priznanje, da je bilo njeno prizadevanje za povzdigo naše domače vzgoje popolnoma pravilno.

Strahote bodoče vojne

(Iz govora bivšega angleškega ministrskega predsednika.)

Stanley Baldwin je imel v razorožitvenem odboru spodnje zbornice govor, v katerem je razpravljaval o grozotah bodoče vojne. Govor sam, ki je napravil na vse prisotne najgloblji, najmogočnejši vtis, se odlikuje zlasti po svoji brezobzirni, široki odkritosrčnosti, kakršne so bili zmožni samo prav veliki možje: Jaurès, Briand, Baldwin...

Iz tega govora povzemamo:

«Vprašanje strahot bodoče vojne sem proučeval dolgo vrsto let, ko sem bil predsednik odbora za

obrambo države. Priznam, da ni bilo vprašanja, ki bi me bolj zanimalo, da pa tudi ni vprašanja, ki bi bilo v tesnejši zvezi s srečo ali s poginom človeštva. Res je, da je moralo tudi civilno prebivalstvo velikokrat hudo stradati, da so morale matere objokovati smrt moža in svojih otrok, toda neposredne nevarnosti za civilno prebivalstvo doslej ni bilo. Zdaj pa je položaj čisto drugačen. Vse prebivalstvo je izpostavljeno stalnemu strahu, da ga sredi dela, sredi spanja doleti smrt iz zraka. Dvomim pa, da so si vsi tisti, ki se sicer zavedajo te nevarnosti, svesti tudi vseh okolnosti, ki ta strah utemeljujejo. To je zlasti nepojmljiva hitrost, s katero se bodo bojevali v bodoči vojni. V bodoči vojni bo mogoče vsako mesto, ki leži v območju kakšnega vojnega letališča, obsuti že v prvih petih minutah po napovedi vojne z bombami. Vprašanje je le, čigavo moralo bo tako odprito bombardiranje najprej omajalo. Po mojem mnenju je najbolje, da tudi poslednji mož z ulice izve, da je ni sile na svetu, ki bi mogla preprečiti tako bombardiranje. Edina obramba je napad, to se pravi, kdor se bo hotel rešiti, bo moral biti hitrejši od sovražnika in bo na sovražnem ozemlju prej pomoril več žensk in otrok. To povem, da bodo ljudje naposled razumeli, kaj jih čaka, ako pride do nove vojne. Pri sedanjem položaju na svetu bi vsaka vlada zagrešila naravnost zločin nad svojim narodom, če bi opustila potrebne priprave za svojo obrambo. Tako dolgo, dokler se bo razpravljalo v tem tonu in v tej smeri, bodo vsi znanstveni eksperimenti usmerjeni na to, kako sestaviti bombe, ki ne bodo večje od oreha, imele pa bi grozen učinek. Prepoved bombardiranja civilnega prebivalstva je tako dolgo neizvedljiva, dokler bo sploh obstajalo bombardiranje...»

Ob zaključku svojega govora je ameriški Baldwin zlasti na mladino, da posveti vse svoje moči ohranitvi in ojačenju miru, zakaj bodoča vojna bo tako strašna, da bo uničila vso civilizacijo.

Otroški zobje

(Piše dr. Juraj Kalley, zobni zdravnik v Ljubljani.)

(Nadaljevanje.)

O gnitju zob

Gnitje zob je posledica skupnega delovanja bakterij in kislin na zobno sklenino, ki jo počasi načnejo, in proces gre potem dalje in vedno globlje kakor vijak, dokler ne pride do živca. Mehka zobna kost se izreblja dalje in tako ostane sklenina samo še kakor orehova lupina, dokler zaradi pritiska sklenina ne počni, nakar se naredi velika odprtina. Ta proces se vrši pri rilčkih zelo hitro zaradi tenke zobne sklenine in otroške hrane, ki pospešuje razvitek gnitja in vrenje kislin. Tak načrt rilček se včasih začuti na mrzlo vodo, hladen zrak, vročo juho ali na sladkor,

PRAVILNO UMIVANJE

življensko vprašanje Vaših las!

Življenje in rast las zavisi od pravilne nege. Nežni Elida Shampoo, kateri ne vsebuje sode, čisti temeljito in se da popolnoma izprati iz las. Tako ohrani Elida Shampoo za vedno čudovito lepoto las.

UMIVAJTE
GLAVO VSAK
TEDEN!

Živ las zelo
povečan

ELIDA SHAMPOO

sol ali sadje. Edino kadar nastopi vnetje živca, se pojavijo ponoči bolečine čez nekoliko ur. Najprej nastopi gnitje zob na straneh, kjer se zobje med seboj dotikajo, in ga je v začetku težje opaziti. Gnitje zob prihaja običajno simetrično v zgornji in spodnji čeljusti na istih nasprotnih zobeh, ker je to odvisno od istih pogojev.

Večkrat se zgodi, da so rilčki okrog in okrog zobnega vratu in okoli dlesne tako gnili, da cela krona zoba odleti. Temu je vzrok rachitis (angleška bolezen), v polovici slučajev pa tuberkuloza in oslavljen želodec, zlasti pri otrocih, ki so preveč hranjeni z močnatimi jedmi in se zato tvorijo preveč mlečne kisline. Ta kislina slabo deluje na ves organizem deteta, kakor tudi na izmeno apna v rilčkih. Dostikrat pa izvira gnitje zob od kakovosti rilčkov samih. Pri rahitični deci, dalje pri otrocih, katerih roditelji imajo slabe zobe, je gnitje zelo pogosto, lahko se reče, da ohrani komaj četrtnina dece takih staršev zdrave zobe. Tudi prehrana ima važen pomen pri gnitju zob. Ljudje, ki jedo veliko kruha in krompirja, imajo veliko več bolnih zob kakor tisti, ki se hranijo bolj z mesom. Otroci z ozkim licem, kjer so zobje bolj stisnjeni, trpe veliko več na zobnih bolečinah, ker se gosti zobje ne dajo tako temeljito očistiti. Kjer je mnogo otrok, imajo najmlajši veliko slabše zobe kakor drugi, tretji ali četrti otrok.

Pri rilčkih je treba paziti na dvoje: prvič, da imajo rilčki dovolj apna, da so odpornejši, drugič na nego zob. Prvo se doseže s tem, da uživajo bodoče matere kolikor mogoče dosti rženega kruha, mleka, sadja, zelenjave, ker ima ta hrana v sebi potrebne količine

rudninskih soli, vitaminov in beljakovin, kar vse otrok potrebuje. Večkrat slišimo, da jedo matere kredo ali pa sadro. To potrebo čutijo zato, ker njih organizem potrebuje apna, ki ga otrok brez usmiljenja jemlje iz njih krvi. Prav je tudi, če uživajo vse to, kar smo zgoraj omenili, tudi za časa dojenja, ker z mlekom izgubljajo apno, ki je potrebno za nadaljnje tvorjenje čeljustnih kosti. Če mati pije jod, železo, salicil, opij, alkohol, prihajajo ta zdravila tudi v mleko in škodujejo otroku. Zato se taka zdravila za časa dojenja ne smejo uživati.

Otrokom, ki se ne hranijo z materinim mlekom, je treba po četrtem mesecu dajati raznih sodnih sokov, v petem špinačo, a v sedmem že govejo juho. Od drugega leta naprej je treba zopet paziti zlasti na rahitis, ki jo matere tudi lahko odvrnejo s tem, da pridno uživajo živila, ki smo jih našli, sicer se pa da ozdraviti rahitis s kremenom lučjo ali viganolom.

(Dalje prihodnjič.)

(Nadaljevanje.)

Gotovo čitate v našem listu tudi stalno rubriko «Kako se vedem». Tam imate podrobno razloženo, kaj zahtevajo pravila vljudnosti od Vas.

Zlasti kadar ste v službi, ljubosumno pazite, kako se vedete. Od Vas samih je odvisno, kako ravnaajo ljudje z Vami. Tako, kakršen vtisk pač napravite nanje.

Pazite na svojo zunanost. Dokler ste pri tej ali oni tvrdki v službi, jo tudi na zunanost zastopate. Ali mislite, da Vas bo šef vesel, če boste površno oblečeni in če boste imeli svojo pisarniško obleko speto cele tedne z bucikami, namesto da bi si pri prvi priliki prišli gumb. Ni treba, da je Vaša obleka draga. Saj veste, da preprosta obleka mnogo lepše učinkuje, če je lično izdelana in skrbno negovana. Kaj Vas stane, če svojo obleko vsak večer pregledate, osnažite madeže, sproti zakrpate, kar se je pri delu raztrgalo, in jo, če je treba, operete in polikate. Na drugi strani pa zopet veste, kako ugoden vtisk napravite na vsakogar, kako Vas bo vsak vesel in kolikanj bolj Vas bo spoštoval, ako ste snažni in negovani.

Toda ne samo obleka, tudi Vaše telo mora biti vedno takšno, da se Vam ni treba nikoli sramovati.

Ali ste že kdaj opazili, kako neprijetno je delati s tovarišico, ki smrdi po potu, ker se redno ne umiva. Zlasti pa, če ji smrdi iz ust. Vaš šef je največkrat moški, torej Vas opazuje še bolj kritično. Na tihem Vas zasmehuje in pripoveduje v družbi o Vaši malomarnosti. Skrbite zato, da mu ne daste povoda.

Negujte redno svoje telo. Vstanite vsako jutro pol ure prej, da se lepo v miru umijete, počesete, oblečete, da si osnažite nohte, zobe itd. Saj ni treba žrtvovati za to mnogo denarja. Prav z majhnimi stroški se da vse opraviti. Edino kolikor vsako toliko časa stane česanje in pristriganje las. Manikirate si lahko svoje nohte sami. Imeti morajo čedno obliko, ne smejo biti obrasli s tisto divjo kožo in osnaženi morajo biti. Roke so tisti del telesa, ki se v pisarni najbolj vidi. Zato morajo biti negovane, toda ne pretirano. Lakiranje nohtov za dekletke, ki mora delati, je smešna stvar. Noben šef ji ne bo verjel, da rada dela, ker ve, da se boji za svoje nohte. Predolgi nohti tudi ovirajo pri delu in še bolj love vso nesnago.

Prstan je lepa reč. Včasih učinkuje zelo elegantno, če je res lep. Toda ni bolj smešne roke od tiste, ki ima na vsakem prstu vsaj po en obroč. Zato se varujte pred vsakim pretiravanjem, da se Vam ne bodo ljudje posmehovali.

Obraz negujte, kolikor je to pač potrebno. Tudi tukaj nikar ne hodite čez mejo. Pisarna je delavnica, in ne promenada ali gledališče. Smešni boste torej, če boste prihajali na delo napudrani, z obritimi in nabarvanimi obrvmi in neprirodno rdečimi ustnami. Pustite to tistim, ki same sebi niso več všeč, kakor tista sraka, ki se je okrasila s pavjim perjem. Preveč nališpana ženska ne more dobro delati in moti svojo okolico. Zato je njen «stolček» v pisarni precej majav.

Lase negujte, kakor Vam pač dopuščajo prilike. Lepa je košata glava, toda za kontoristko je skoraj lepša gladka pričeska. Tudi manj stane. In če jo pridno obdelavate s krtačo, dobi sijaj in je lepša od vsakih kodrov. Pripravnejša pa na vsak način.

Telo je poglavje zase. Vi ves dan sedite. Jako malo se pregibljate. Torej morate doma telovaditi. Pregibajte se zjutraj pri odprtem oknu na vse načine. Klanjajte se naprej, nazaj, na levo in desno, dvigajte iztegnjene noge izmenoma predse, krillite z rokami in sukajte telo v bokih. Pri vsem tem pa globoko vdihujte sveži zrak. Na ta način boste ohranili telesu lepo obliko in zdravje. Vaš nastop bo postal sigurnejši, bolj samozavestni boste, ker se boste zavedali svoje elegantne drža in lepih kretenj.

Po telovadbi se okopajte, če imate na razpolago kopalnico. Če te ni, si kupite frotirko. Napolnite umivalnik z mlačno vodo (da vzame tudi pot, ki ga mrzla ne) in si otirajte vse telo s frotirko, ki jo v vodi po večkrat izplaknite. Pričnite pri vratu in končajte pri nogah. S tem rednim umivanjem si boste zelo utrdili zdravje. In kar je glavno, odpravili boste smrad, ki včasih tako kazi drugače prikupno dekletke. Silno osvežujoče vpliva, ako uporabljate kolinsko vodo. Ta ni tako vsiljiva kakor kakšen težek parfum, ki nikakor ne spada v pisarno. Več o raznem lepotičju dobite v posebni rubriki našega lista.

Sedaj pa še o vedenju v službi. Ravnajte se kolikor mogoče po vsem, kar je zapisano v rubriki: «Kako se vedem». V poslovalnici pa zlasti pazite na obzirnost do svojih sodelavk. Ne motite jih, ostane na svojem prostoru, ne računajte in ne čitajte glasno. Petje in žvižganje je lepa reč na izletu, toda v delavnico ne spada. Ena najgrših in za uslužbenko najnevarnejših napak je, če neprestano gleda na uro, kakor bi komaj čakala, kdaj bo prosta. Šef si take stvari dobro zapomni, zakaj on ve, da na ta način ne morete biti z mislijo pri delu.

Še grša je pa klepetavost. Saj ni Vaša dolžnost, da se vtaknete v vsak pogovor. Zlasti grdo pa je, če venomer in z vsakomur razpravljate o domačih razmerah. Nihče se ne zanima zanje. Imeli smo kontoristko, ki je neprestano besedila: «Naš papa pa naša mama...» «Oh, moj brat je pa tako in tako...» Bolj smo poznali njene sorodnike in njih lastnosti kakor ona sama, zakaj vselej je povedala drugače. Šef se je je kmalu naveličal in jo je odslovil, češ da mu je prepočasna.

(Dalje prihodnjič.)

Pomagaj si sama!

(Nadaljevanje.)

Upam, da vam je šlo vse po sreči pri šivanju «Sitnih mož» in drugih knjig. Z delom torej lahko nadaljujemo.

Kako poklejmimo hrbet. Najprvo moramo opretni papir prilepiti na prvo oziroma zadnjo polo. Samo šivanje namreč ne zadostuje. Opretni papir mora biti v trdih vezeh z vsemi polami, kajti edino opretni papir in trakovi, na katere smo šivali, vežejo knjigo s platnicami.

Ako obrnemo prvo oziroma zadnjo polo, opazimo na notranji strani $\frac{1}{2}$ do 1 cm široki rob opretnega papirja. Tega namažemo na obeh straneh z lepilom iz skroba in knjigo zopet zapremo. Na ta način se ozki notranji rob opretnega papirja prilepi na prvo in drugo oziroma na zadnjo in predzadnjo polo. Paziti moramo, da pri mazanju z lepilom ne namažemo predebela, ker bi se sicer obe knjižni strani tudi sprijeli in bi bila knjiga pokvarjena.

Sedaj prilepimo z enakim lepilom, lahko pa tudi z redkim klejem, še konce trakov, ki štrle na obe strani hrbtna, na zunanji ožji del opretnega papirja. Trake pri tem močno nategnemo, tako da z njimi nekoliko

Najbolji kos pohištva v vašem stanovanju bo praktična

couch zofa

iz moje delavnice. Ta in še razne oblike (v zalogi). Moderni vzorci blaga na izbora. Strokovna dela po najnižjih cenah.

RUDOLF SEVER, Ljubljana, Mariljin trg št. 2.

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen ...dobi ga pa lahko vsak!

Zobje in leta —
se ne povrnejo več!

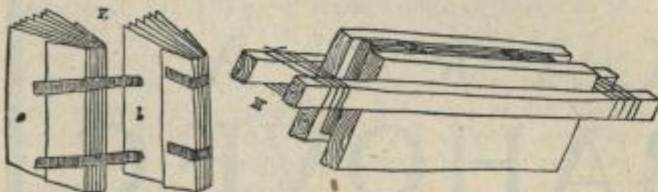
Če je zobni kamen uničil zobe, je že prepozno! Kar ne more nobena zobna pasta, naredi Kalodont: on odpravi polagoma nevarni zobni kamen in ohrani zobe močne in zdrave. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Dr. Bräunlichu, in to ga dela tako zelo učinkovitega.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

stisnemo hrbet (sl. V a b). Vse pole v knjigi morajo ležati natančno druga na drugi, hrbet mora biti popolnoma raven. To dosežemo s tem, da udarjamo z gornjim robom knjige, potem pa še s hrbtom ob mizo toliko časa, da zlezejo pole v pravo lego.

Sedaj vtaknemo knjigo med dve gladki deski. Ker so trakovi še mokri od lepila, položimo med knjigo in deski kos papirja, ki ga pozneje zopet odstranimo. S tem zabranimo, da se trakovi ne prilepijo na deski. Hrbet knjige in vzdolžni stranici desk morajo tvoriti isto ravnino.

Sedaj bi bilo potrebno, da vtaknemo knjigo z deskama v stiskalnico. Ako jo imaš, je dobro, ako ne, si pomagaš na ta način, da stisneš knjigo z dvema latama, ki ju tesno povežeš (gl. sl. VI).

Stisnjeni knjižni hrbet pomagamo s srednjegostim klejem. Nato drgnemo po hrbtu z robom kladiva, da spravimo nekoliko kleja tudi med hrbte posameznih pol. Končno še enkrat potegnemo z napol suhim oklejenim čopičem po hrbtu knjige, ki jo potem pustimo, da se posuši.

Kako obrežemo knjigo. Naša knjiga je sedaj toliko napredovala, da jo lahko obrežemo. Ako je

knjiga tenka, kakor n. pr. «Sitni možje», jo lahko sami obrežemo, sicer pa je najbolje, če jo obreže knjigovez s strojem, kakršnega imajo tudi vse večje šole. Najbolje je, ako si na prvo stran narišemo črte, po katerih režemo. Roba odrežemo samo toliko, da je obreza gladka, kajti čim širši je prazni rob na vsaki tiskani strani, tem lepši vtisk dela knjiga. Najprvo obrežemo hrbtu nasproti ležečo stran. Na označeno črto položimo železno, ako pa tega nimamo, leseno ravnilo, ki ga močno pritiskamo navzdol, da stisnemo vse strani enakomerno ob trdo podlago. Ako knjiga ni dobro stisnjena, se nam prav lahko zgodi, da z nožem nekaj strani natrgamo. Nož za obrezovanje je lahko tudi navadni žepni nož, da je le dovolj močan in oster. Lahko

Ali potrebujete sredstva za otrebljanje?

ARTIN

stane Din 8.—, zadostuje za 4- do 6krat.

Odobrilо ministarstvo za socialno politiko in narodno zdravje
s števil. 12.258 z dne 12. julija 1932.

Vsako jutro boste z lahkoto opravili potrebo, ako boste prej ta večer zaužili 2 do 3 kroglice ARTINA. Dobiva se v vseh lekarnah. Vsebinska škatle, ki

Če vzrok ti je
znan,
ne boš dolga
bolan.

To je glavno pravilo zdravilne umetnosti, temu se pa pridružuje pregovor: „Če bolezen se pojavi, povprašaj najprej, kaj želodec pravi“, kajti kakor pričajo tisočletna opazovanja, je želodec največkrat izhodišče tudi takih bolezenskih pojavov, ki so za nevedčje oko videti brez vsakih zvez z želodcem.

Končno pa ne more biti vsakdo poučen o postanku vseh bolezni in torej ne more vsakdo vedeti, da nastanejo n. pr. tudi mozolji in mnoge druge kožne bolezni zaradi pomanjkljivega delovanja želodca in črev, prav tako kakor je nasprotnim pojavom, kakor hujšanju, debeljenju, skoraj vedno vzrok neredno delovanje prebavnih organov.

Tudi neredno kroženje krvi, ki povzroča toliko obolenj, se skoro vedno nanaša na bolan želodec in črevesje, kakor tudi bledica, slabost, slabokrvnost, nespečnost, prerano staranje itd., ker je vse to v zvezi s krvjo, kri pa je življenje. Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo in ženejo zdravo kri po telesu.

Tudi poapnenju žil in starostni onemoglosti je vzrok pomanjkljivo kroženje krvi. Zbog tega je dolžnost bolnih kakor tudi zdravih, starih in mladih, da čistijo prebavne organe tako, kakor se mora čistiti vsak stroj, če hočete, da redno deluje.

In če nastopijo motnje, kakor: pomanjkanje teka, bel jezik, slab okus, slab duh iz ust, nerazpoloženje, kolcanje, zgaga, glavobol, zlata žila, hipna slabost, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celo zaprtje, potem nikar ne oklevajte, temveč telo dobro prečistite s »PLANINKA« čajem Bahovec, ki je priznanim sredstvom, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč. Zahtevajte pa v lekarnah izrečno »PLANINKA« čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprt, ampak samo v zaprtih in plombiranih paketih po Din 20.— in z napisom proizvajalca:

L E K A R N A
Mr. L. BAHOVEC
LJUBLJANA, Kongresni trg

ki pošilja tudi po pošti, in sicer 4 zavitke za Din 70.—, 8 zavitkov za Din 140.—, 12 zavitkov za Din 190.—, če pošljete denar naprej, po povzetju stane Din 10.— več.

Odobreno od ministrstva za narodno zdravje, S. br. 12.590 z dne 20. julija 1932.

pa si kupimo tudi obrezovalni nož, ki ga dobimo za 12 do 60 Din.

Z nožem potegnemo z ne premočnim pritiskom ob ravnilu po knjigi in odrezujemo list za listom. Pri tem ne smemo postati nestrpni. Če hočemo, da bo knjiga lepo obrezana, moramo delati počasi.

Ko je obrezana zunanja stran, obrežemo še zgornjo in spodnjo. Paziti pa moramo, da so obreze druga na drugi lepo pravokotne. Ako smo nerodno šivali oziroma če pri klejenju hrbta niso ležale vse pole natančno druga na drugi, opazimo v obrezani knjigi, da so nekatere strani postrani obrezane, kar nikakor ni lepo. Zato poudarjam, da pri delu ne smemo hiteti, ampak moramo biti na vso moč natančni, če hočemo imeti lepo knjigo. (Dalje prihodnjič.)

(Nadaljevanje.)

Še o časopisih in revijah.

V ljubljanski «Zvezdi» me je bilo nekoč sram, da sem ženska. Bila sem priča tako nerodne stvari, kar se da. Našla se je vsa prepleškana in prepudrana «dama», ki je — kakor po navadi — hotela imeti vse časopise pri sebi. Kolikor se je najbolj uslužno dalo, so jih ji nosili natakariji. Nato je zahtevala zadnjo številko neke drage nemške modne revije, češ da jo je v trafiki že videla. Plačilni je poslal v trafiko ponjo in ji jo je izročil, ne da bi jo prej utegnil žigosati.

Ko jo je «dama» zopet odložila, jo je odnesel natakari naravnost plačilnemu, da jo žigosa. Ta pa se je kmalu oglasil pri njej, ji položil nežigosano revijo na mizo in zahteval, naj jo plača. «Dama» se je hotela razburjati. Okolica je postala pozorna. Potem je oči tek tajila. «Pa mi vsaj pokažite svoje škarjice, gospa!» Ustregla je v zadregi. «Vidite, tole modno stran ste odstrigli s temi škarjicami, saj se vidi, da imajo zakrožen izrez. V Vaši torbici bi gotovo našli tudi manjkajočo stran!» Tedaj se je pa «dama» nenadoma vdala: «Saj zato ni nič slabša ta revija. Sliko bi rada pokazala svoji šivilji.» In ko jo je plačilni prepričal, da bi list v enem samem večeru izhlapel, ako bi bil vsak gost tega mnenja, je morala založiti svoj dežnik, da je lahko od doma ali odkoder že poslala nekoga z denarjem. Pri sebi ga ni imela toliko... Gostje so se zgrazali.

Ne izpostavljajte se tako, pa naj bo slika še tako lepa. Takega dejanja ne opravičuje noben dovtip ali zviti odgovor, n. pr.: «Počasi bo list itak ves razcapan» in podobno. Tatvina je tatvina. Saj se mora nepoštenosti upreti Vaša notranjost. Seveda je pa to vse prej kakor dostojno vedenje.

Razumljivo je, da n. pr. v restavraciji ne boste prebadali serviete z vilicami, da si ne boste z njo brisali potu po obrazu in da ne boste kihali ali kašljali vanjo. Prav tako nedostojno je pušiti, dokler drugi jedo, če se Vam zdi kajenje za žensko primerno.

Na javnih prireditvah in v gledališču.

Na koncert in v gledališče gremo zato, da se izobražujemo in da se razvedrimo. Tista, ki ne gre zato, da bi gledala in poslušala igrance, marveč zato, da bi pokazala svojo najnovejšo obleko, je samo smešna, in

Dovoljeno od Min. soc. pol. in nar. zdravlja S. št. 15616 od 29. IX. 1932.

nič več. Prav tako je smešna tudi tista, ki misli, da je posebno imenitno, če pozabi, da se prične vsaka opera že z uverturo, in pride prepozno. Nikdar ne boste vzbujali ugodne pozornosti, če boste preveč brezobzirni do drugih. Ako res po nesreči zamudite, pazite, da nikogar ne boste motili s tem. Ali počakajte do konca prvega dejanja stojte ob strani ali pa (če imate svoj sedež blizu poti) tiho stopite do svojega prostora.

Med predstavo bodite mirni. Ne govorite s sosedom, ker s tem zastirate pogled tistemu, ki sedi za Vami. Kupite si program, da ne boste nadlegovali sosedov. Tudi kukalo si preskrbite. Potem pa glejte z njim na oder, in ne po ljudeh. To je nedostojno.

Če ste navdušeni, ploskajte z drugimi vred, vendar ne obračajte s tem pozornosti nase. Tudi medklici ne spadajo v gledališče, ker to ni parlament! Zato se kakšnih demonstracij med predstavo ne udeležujte. Če imate bonbone, ne šumite neprestano s svojo vrečico.

Med odmorom se razume, da v gledališču ne smete jesti. Za to imate bufet, kjer lahko tudi kupite, kar želite. Ako je prostora v Vaši loži, lahko povabite svojega znanca, ki ima prostor drugod, da prisede. Vendar pa morate starejšim ljudem vedno pustiti sprednje prostore.

Pozabili boste

na vsakdanje skrbi in težave, če boste uporabljali za kopel penasto

Velosa-tableto iz smrekovih igel.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Tableta po Din 3'50.

Ne zapuščajte gledališča pred koncem predstave. Tudi je jako nedostojno, če se ob koncu zadnjega dejanja že pripravljate na odhod, kakor bi komaj čakali na konec predstave. To je brezobzirno nasproti gledalcem in igralcem. (Dalje prihodnjič.)

Božične kolače tudi lahko pečete s plinom

Ali si morete misliti praznike brez potic?

Ako ste s plinom med letom pridno varčevali, ste si prihranili toliko, da lahko razveselite svojo družino z lepimi kolači in drugim pecivom, pa tudi z dobro pečenko. Plinovna pečica Vam bo tudi pri tem odlično pomagala. Celo meso lahko v njej okusno pečete.

Toplota ima velik vpliv na okusnost in tečnost prirejene jedi. Pri pečenih jedeh je ta vpliv še mnogo važnejši.

Če hočete peči meso, ga položite v primerno kozico in polijte z vročo mastjo, potem pa vteknite posodo v razgreto pečico. Zaradi velike vročine se takoj strdi vsa beljakovina, ki v obliki neprodušne skorje obda meso. Ta skorja potem preprečuje izpuhtevanje do-

Velika
vztrajnost
in
dobro
zdravje

sta za smučarja tako potrebna kakor smučke, stremena, vosek in ostale potrebščine.

Uživajte vedno vsak dan, zlasti pa preden se greste smučat in kadar trenirate, redilno, okusno in lahko prebavljivo koncentrirano hrano

OVOMALTINE

S tem bo pridobilo Vaše telo dovolj moči za najhujše napore, Vi sami pa boste mogli šele potem imeti pravi užitek v bleščečem snegu in v čistem in solnčnem zimskem zraku.

brih sokov, ki na ta način ostanejo v mesu in ga store jako okusnega, mehkega in tečnega.

Vsaka gospodinja ali kuharica ve, da se dobro peče le tedaj, ako se toplota lahko naravnava. V tem pogledu je vsekakor najbolj idealna plinovna pečica. Zakaj od stalne višine toplote je odvisno, kako nam uspe naša božična peka.

Kako se peče v plinovni pečici?

Najprej je treba prižgati gorilce, da segrejejo prazno pečico. Ko pa dosežete za pecivo potrebno temperaturo, lahko med peko dovajate z majhnim plamenom pečici toliko toplote, da ostane temperatura na isti, stalni višini.

Sedaj Vam pa zaupam še eno kuhinjsko skrivnost. Kako doženemo, kdaj je dosežena v pečici ustrezajoča višina toplote?

Prav lahko. Z listkom belega papirja. Tega položite na tisto rešetko (če jih imate v pečici več), na kateri boste potem pekli. Papir naj bo takšen, kakršnega uporabljajo v pisarnah. Velikost pa naj ustreza obliki bankovca za 10 dinarjev. Porumenelost papirja nam pove, kdaj smo dosegli v pečici pravo temperaturo. Čim bolj list izogljjeni, tem višja je temperatura.

Poglavitna vrednost plinovne pečice je, da lahko poljubno naravnavate toploto. In prav to je vedno odločilno za okusnost prirejene jedi.

(Nadaljevanje.)

Delo v decembru in januarju.

Vreme v teh dveh mesecih močno vpliva na življenje, prehrano in nesenje kokoši. Zato moramo obdržati pri vetru, dežju ali snegu perutnino v kokošnjaku. Kadar pa so solnčni dnevi, jih kolikor mogoče dobro izrabimo. Spustimo živali na plano in prezračimo kokošnjak. Sedaj, ko smo z vrta že vse pospravili, lahko pustimo kokoši, da brskajo po zemlji in letajo, kolikor jim drago.

Jarčke, ki še sedaj ne nesejo, niso dosti vredne. Zadnje poularde je treba zaklati, še preden so sposobni

daje brez truda
**VSEM KOVINAM
NAJLEPŠI BLESKI!**

Čist in ekonomičen v uporabi

za pleme. Kapuni pa sedaj dobro rasejo in se rede. Krmimo jih smotrno, da bodo ob prodaji več vredni.

Kadar je zelo mraz, moramo narediti na vrata, in če treba, tudi med posamezne grede zavese iz starih kosov blaga ali vreč. Vendar pa se nam ni treba bati, da bi kokošim škodovalo nekaj stopinj pod ničlo. Decembra meseca so najkrajši dnevi. Solnce je samo 8 ur nad obzorjem. Sedaj je razsvetljevanje kokošnjaka nujno potrebno, ker sicer kokoši celih 16 ur stradajo in prezebajo.

Če kokoši mnogo jedo, se dobro rede in se s tem ščitijo pred mrazom. Zato jim moramo pridno posipati in tudi v koritu pripraviti mastne zrnate hrane. Sedaj je treba zlasti paziti, da kokoši ne dobe nahoda, ker se ta lahko razvije v nevarno nalezljivo bolezen.

Zlasti meseca januarja moramo dajati kokošim mnogo koruze in ovsu. Hrano pa moramo posipati vedno na suha tla. Vodo v kokošnjaku moramo ogrevati, da ne zamrzne. Če je premrzla, je kokoši nečesto piti, in to precej vpliva na nesenje. Tudi moramo po večkrat na dan pogledati v kokošnjak za jajci, ker razpokajo, če zamrznejo.

Kadar lovimo kokoši, moramo paziti, da jih ne zagrabimo za zmrzle rože. Pri prav hudem mrazu je dobro, da jim rože natremo z vazelinom.

Če imamo umetne naprave za valjenje, jih moramo sedaj pripraviti in opremiti s toplomerom.

Tudi o božičnih počitnicah, ko se človeku največ-

JAJNINE

ZLATO NAŠIH HRANIL

MAKARONI, SPAGETI, JUHINE ZAKUHE.

krat prav malo poljubi, ne smemo pozabiti na naše kokoši, ki so vendar delale za nas vse leto in celo za potice prispevale jajca.

Kašelji

je opomin, da so se vtihotapili v telo bacili oziroma da telo potrebuje pomoči, da se jih more iznebiti.

Ta opomin je treba vselej takoj slušati in, kakor hitro se pojavi kašelji in bronhialni katar, zaužiti Kresival «Bayer», ki hitro pomaga odpraviti te povzročitelje iz našega telesa.

MUČNO JE POSLUŠATI

takšno predavanje! Radi hudih napadov kašlja ne more jasno in nepretrgano govoriti. Zanj in za poslušalce prava muka!

Zakaj ne vzame

KRESIVALA?

Neštetokrat
se je ze
obnesel
zoper kašelji,
tudi njega
bi ozdravil.

Dovoljeno od Min. socijalne pol. in
narodnega zdravja S. št. 16562 od
29. IX. 1932.

J. J.:

Gojitev cvetic itd.

Gojitev sobnih rastlin nam v splošnem ne dela nobenih preglavic. Glavno je, da ne stradajo vode. Pri tem je upoštevati, da potrebujejo rastline, ki cvetejo in rasejo, več mokrote kakor rastline, ki mirujejo;

Pri neprijaznem vremenu

zahteva Vaša koža še posebno skrbno nego z

NIVEA-CREME

da ne postane hrapava in raskava. Najbolje je, če vsak večer obraz in roke temeljito nadrgnete. Toda tudi podnevi, preden odhajate na prosto, lahko uporabljate Nivea-Creme, ker taista popolnoma podre v kožo, tako da se koža prav nič ne sveži. Nivea Creme Vam da mladostni izraz. Izgledali bode mladi in sveži.

Razlika napram luksuznim kremam:
Nivea-Creme: najvišji učinek — cena nizka
Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

**"CENTIFOLIA"
PARFUMERIJA
ZAGREB, JURISIĆEVA ULICA 8.**

SKRIVNOST MOJE MLADOSTNE LEPOTE.

Nova koža na obrazu. Če uporabljate 10 do 14 dni epohalni medicinski biološki preparat za lupljenje kože **Astringent special Venus**, se Vam brez pomladi. Izginejo za vselej vse gube, madeži, mozolji, pege ter mastna in raskava koža. Lica postanejo nežna, sveža in mehka kakor pri majhnem detetu. Garnitura Din 92.—.

Creme de Citrone. S čudovito hitrostjo očisti polt vseh napak. Osvežuje in oživlja velo kožo in jo dela elastično in nežno. Edina krema, ki je hkrati dnevna in nočna krema. Večji lonček Din 65.—, srednji lonček Din 18.—.

Gold Cream "Violette" pour le jour, najidealnejša francoska suha dnevna krema. Naredi polt temnorjavo, ljubko in nežno. Če jo redno

uporabljate, izginejo vse nečistosti, obraz pa postane mladosten, svež in mlakven do pozne starosti. Potrebna vsaki moderni dami kot podloga za puder in šminko za zabave, ples in za promenado. Večji lonček Din 65.—, srednji Din 18.—.

Gold Cream "Violette" pour la nuit, originalna radioaktivna mastna nočna krema, ki prodira v vse znojnice in s tem varuje in z vsakim dnem bolj pomlaja obraz. Odpravlja čudovito hitro grbance in gube pod očmi in na sencih, pa bi zato morala biti na toaletni mizici moderne dame. Večji lonček Din 85.—, srednji lonček Din 20.—.

Lait de Beauté "Violette" za odpravljanje znojnice. Krepi mišice in je najboljšo sredstvo za perfektno čiščenje obraza. Din 65.—, srednja stekleničica Din 15.—.

Zahtevajte brezplačne ilustrirane cenike!

cvetice, ki so na prisojni strani, zopet več kakor cvetice, ki niso izpostavljene solncu in vročini.

Cvetice, ki stojijo na južnih oknih ali balkonih, vsadimo najbolje v zaboje ali druge lesene posode. Ako so v lončkih, jih pa postavimo v primerne, podolgovate zaboje, prostor med deskami in lončki pa napolnimo z žaganjem, šoto itd. Na ta način preprečimo premočno segrevanje lončkov.

Razmnoževanje.

Marjetice, primule in druge trajnice, ki napravljajo grmiče (zelenjadne), razmnožimo na ta način, da jih razdelimo (raztrgamo) s koreninami vred. V to svrhu cvetico najprej dobro zamočimo. S tem dosežemo, da ne odpade vsa zemlja od korenin. Predolge korenine odščipnemo. Prav tako suhljičaste liste in stebila. Nove rastline lončnice posadimo v manjše lonce in vzamemo svežo zemljo. Vrtne pa posadimo do spomladi na primerno mesto z dobro zemljo v kolikor mogoče topli in pred vetrovi zavarovani legi. Na stalno mesto jih presadimo šele v zgodnji spomladi.

Zlahne nageljne, pelargonije, bršljan itd. razmnožujemo najbolje s podtaknjenci. V to svrhu narežemo zdrave vršičke (eventualno razrežemo tudi cele vrhe na primerne dele), prirežemo spodnji del tako, da se končuje tik pod kakim očesom, ga precepimo z nožem, vtaknemo v precep zrno ovs, ječmena ali košček suhega lesa in ga vsadimo v zemljo. Najbolj primerna je zemlja, ki je pomešana z drobnim peskom. Skrbeti moramo za primerno vlago in čez nekaj tednov imajo vršički korenine.

Oleandre razmnožujemo takole:

1.) Vršiček, ki je dolg lahko do 40 cm, odrežemo, ga pristrižemo na spodnjem koncu tako, da se končuje tik pod kakim očesom ali poganjkom, in ga vtaknemo v vazo ali kako drugo posodo z vodo. Tu nam služi lahko kot šopek na mizi, psihi itd. Čez nekaj tednov zrastejo spodaj koreninice in vsadimo vršiček v zemljo.

2.) Razmnoževanje oleandrov in drugih lepotičnih rastlin, posebno grmov, z grebenicami. V to svrhu pripognemo vejo polagoma k zemlji in jo zagrebemo vanjo tako, da moli vrh ali da moli vršički iz zemlje. Čez nekaj časa zrastejo vsakemu vršičku koreninice in ga lahko presadimo in gojimo kot samostojno rastlino.

(Dalje prihodnjič.)

Kaj je profilaksa?

Pod profilakso razume zdravnik: preprečenje bolezni. Profilaksa, prehrana in način življenja so v tesni zvezi.

Med najrazširjenejše bolezni spadajo srčne in živčne bolezni. Zato je za vsakega človeka priporočljivo varovanje srca in živcev. Užitenih strupov: alkohola, nikotina in kofeina se ogiba oni, ki skrbi za svoje zdravje.

Odrekanje kofeina je dandanes zelo lahko. Obstoji kava Hag, kofeina prosta zrna kava, ki daje popolni užitek.

Varujte se nalezljivih bolezni!

Vprašanje uspešnega razkuževanja ustne in vratne votline, teh dveh odprtih potov za nalezljive bolezni, zanima že izdavnica vse strokovnjake. Dolga raziskovanja so dognala, da tekoča sredstva za razkuževanje vzlic marljivemu grgranju ne sežejo do najvažnejših organov, ki jih je treba razkužiti, da ne govorimo o otrocih in mnogih odraslih ljudeh, ki ne znajo grgrati.

Nasprotno pa je po mnogih poizkusih dokazano zanesljivo delovanje nekega razkuževalnega sredstva v trdi obliki, ki se polagoma raztopi v ustih, pomeša s slino in tako razkuži vse del ust in grla. V mislih imamo okusne Anacot-pastile dra. Wanderja.

Ta izkustva v sedanji sezoni prehlada, angine, hripe, difterije itd. lahko veliko koristijo vsem ljudem, zlasti pa otrokom, ki so najbolj v nevarnosti, da nalezejo katero teh nalezljivih bolezni.

Človek bi kar obupal,

tako nas včasih muči trdovratni nahod. Po ušesih nam šumi, v sencih nam kljuje, da smo kar slabe volje in da nismo za nobeno rabo. Kadar smo tako nahodni, pomaga samo «Forman»! Že če samo enkrat globoko vdihnemo «Forman», se nam nos odpre, da laže dihamo. «Forman» se dobiva v majhnih pločevinastih škatlicah in ga zelo lahko nosimo s seboj v telovnikovem žepu ali pa v ročni torbici, pa smo pomirjeni! Dobite ga v vsaki drogeriji in lekarni. Ne stane dosti in ga lahko dolgo imate! Tudi Vi bi ga morali imeti!

JAVOR
LOGATEC - LJUBLJANA

Oglejte si našo stalno zalogo lepega, modernega pohištva na Masarykovi cesti 12

Posebno nizke cene

smo nastavili, ker hočemo zalogo premenjati!

Plašči, kostumi, obleke; izgotovljeno in po meri.

Prvovrstna kakovost!

Noblesse

Ljubljana

Aleksandrova cesta 4

(Palača Viktorija)

Za vso družino

dobite praktična, lepa in predvsem poceni božična darila pri nas!

Oglejte si naše izložbe!

A N T. K R I S P E R

**SOLIDNA POSTREŽBA
A N I Z K E C E N E
LEPA LINIJA KROJEV
O S E B N O
NASVETOVANJE**

**VELIKA IZBERA
EDINSTVENI KROJI
RAFINIRAN OKUS
ATELJE BREZHIBEN**

SALON V E R A

MIKLOŠIČEVA 34
TELEFON ŠTEV. 24-63

Brušena stekla in ogledala za moderno pohištvo in razne druge lokale ter steklo za stavbe, nadpise, avtomobile itd. dobavlja najcenejše tvrdka

Tel. 23-43

«SPECTRUM», D. D.

tvornica ogledal in brušenega stekla
LJUBLJANA VII, Celovška cesta 81

Za jesen in zimo nov klobuk!

Stare klobuke prebarvam in preoblikujem, da so kakor novi. V primeru potrebe izvršim naročilo že v 24 urah. Sprejemam na Vodnikovem trgu (nasproti Mestnega doma) vsako sredo in soboto in v Križevniški ulici št. 2

CECILIJA BRICELJ, LJUBLJANA

Petriček

slastičarna in kavarna

Ljubljana
T. 23-59

Aleksandrova c. 6
(Palača Dunav)

KLIŠETE

vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLIŠARNA ST. DEU

LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Naročnina za list s krojno prilogo in knjige: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 3.—. Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjska knjiga Din 30.—, deset leposlovnih knjig Din 100.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravištvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).

Kje ste
pa dobili
ta lepi novi jumper?

Jaz bi si tudi želela kaj takšnega! •
„Saj ni nov, samo oprala sem si ga,
da je kakor novi!“ • Opran je samo?
Ni mogoče! • „Vidite, jaz si tudi ne
morem omisliti veliko novega. Zato
perem vse svoje reči z Luxom. In vse
je kakor novo, če perem

Lu 2 10-38